

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Εβδομος

Συλλογή ἑβδομιακή: Ἔ. Ἑλλάδι φρ. 16, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἰνε ἑβδομιακῶς: Ἐπιβύστατος: Ὁδὸς Σταθίου, 6.

15 Ἀπριλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ
Πρωτοκλήτου δικαστηρίου τοῦ τμήματος τῆς
κάτω Μεσσαρίας.

[Ἐκ τῆς συλλογῆς Πυύλου Λάμπρου].

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΕΠΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Καὶ ἡ τιμὴ δὲ τῆς ἰδρύσεως τακτικῶν ἐθνικῶν δικαστηρίων, ὧν ἐσπερεύτο ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας ἢ πατρὶς, εἰς τὸν Κυβερνήτην ὀφείλεται· διότι ἐπὶ τετρακόσια ἔτη πρὸ αὐτοῦ οἱ δημογέροντες, οἱ πρόκριτοι, οἱ πατριάρχαι, οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ κληρὸς ἐν γένει, ἐξεπλήρουσαν αὐτεπαγγέλτως ἔργα δικαστῶν εἰς ὧν τὰς ἀποφάσεις ὑπεβάλλοντο ἐκουσίως καὶ ἐπειθοντο ἀγογγύστως οἱ Ἕλληνες. Ἐθιμελιούντο δὲ αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, ἐπὶ τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ συμβιβαστικοῦ πνεύματος τῶν διεξαγόντων τὴν δίκην. Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους πίστις, ἰσχυροτέρα καὶ γενικωτέρα ἢ σήμερον, καὶ ἡ πρὸς τὰς ἀμοιβαίας ἐλλείψεις συγκατάβασις συνετέλουσαν εἰς τὴν πρόληψιν ἢ τὴν διασκέδασιν τῶν ἐρίδων. Τὸ δὲ αἰσθεῖτο ὡς φιλήσων καὶ φίλει ὡς μισήσων τῶν ἀρχαίων, τὸ ἀνεξάλειπτον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε ἀξιάγαστον τοῦτο προσὸν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος, ἐπὶ πολιτικῶν μάλιστα φιλοτιμιῶν, ἐβασίλευεν ἀνεξέλεγκτον κατὰ τὰς δουλικὰς ἡμέρας. Ἡ περὶ τὰς συναλλαγὰς ἰδίως χρηστότης τῶν τότε χρόνων καταισχύνει τὴν μετὰ ταῦτα δυσπιστίαν, ἣν ἀρκεῖ νὰ στιγματίσῃ μόνῃ ἢ παραβολῇ τῶν πρὶν ὁμολογιῶν πρὸς τὰς καθ' ἡμᾶς συναλλαγματικὰς. Τότε μὲν ἐπὶ τῶν ἀνελευθέρων ἡμερῶν, ὁ δανειζόμενος ὡμολόγει ἀφελῶς τὸ χρεὸς καὶ ἀφελέστερον ὑπισχεῖτο τὴν ἀπότισιν «Θεοῦ διδόντος,» ἢ «εἰς

πᾶσαν καλὴν ἀναζήτησιν.» σήμερον δὲ, ἐπὶ ἐλευθερίας, ὅποσας προφυλάξεις καὶ ὁποίους περιορισμοὺς περιέχουσιν αἱ συναλλαγματικαὶ, αἱ τινες, καὶ αἱ μὴ ἐμπορικαὶ, ψευδῶς ἐπιστέλλονται ἀπ' ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν. Καὶ οὕτω λησμονοῦμεν, ἡμεῖς οἱ καὶ πρὸς τὴν ἀσθενεστάτην κατὰ τοῦ ἔθνους προσβολὴν ἀναφρίσσομεν, ὅτι ἰδίαις χερσὶ τραυματίζομεν τὴν ἡμετέραν ἀξίαν, ἀποδεχόμενοι ὄρους ἐμφαίνοντας ἐνδεῖαν ἀρχῶν ἠθικῆς καὶ φόβον δολιότητος. Διότι καὶ κατὰ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις συμβαίνει ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς πολιτείας, τῆς σωρευούσης νόμους ἐπὶ νόμων. Καθὼς ἡ πληθὺς τῶν νόμων ὑποτίθησιν ἀχαλινωτῶν κλίσειν πρὸς τὸ ἀδίκημα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ ὑπέμετροι περιορισμοὶ καὶ αἱ προφυλάξεις σημαίνουσι προαίρεσιν ἐπιβροπῆ πρὸς τὴν ἀθέτησιν τῶν ὑπεσχημένων· μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο πρὸ πάντων ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι. Ὁ μὲν Λυκούργος, δοξάζων ὅτι τὰ συντείνοντα εἰς τῆς πολιτείας τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἀρετὴν πρέπει νὰ ὦσιν ἐγκατεστοιχειωμένα ἐν τοῖς ἔθεσι καὶ ταῖς ἀγωγαῖς τῶν πολιτῶν, οὐ μόνον οὐδέποτε ἔθηκε νόμους γραπτοὺς, ἀλλὰ καὶ ῥήτραν ἐξέδωτο «μὴ χρῆσθαι νόμοις ἐγγράφοις.» Καὶ ἐνῶ ἄλλοι, προστίθησιν ὁ ἐκ Χαίρωνείας φιλόσοφος, ἀπέλιπον γράμματα μόνον καὶ λόγους, ὅπως μόνον λόγια καὶ ἐγκυκλίους ἀπολείπουσι καὶ οἱ ἐφ' ἡμῶν ὑπουργοί, ἐκεῖνος «ἔργῳ πολιτείαν ἀμίμητον εἰς φῶς προηνέγκατο» τὸ δ' ἔργον τοσοῦτον ἦτο στερεόν, ὥστε ἐνόσφ ἡ Λακεδαιμῶν ἐτήρησε τοὺς ἀγράφοις νόμους τοῦ Λυκούργου, ἐτήρησε δὲ αὐτοὺς ἔτη πεντακόσια, «ἐπρώτευσεν τῆς Ἑλλάδος εὐνομία καὶ δόξη.» Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις, ἡ ἀγανάκτησις μεθ' ἧς δολοκλήρος ὁ δῆμος ἐν ἐκκλησίᾳ ἀπέρριψε τὴν περὶ ἐμπρήσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ναυστάθμου πρότασιν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ περ λυσιτελεστάτην τῇ πολιτείᾳ, ἀποδεικνύει ὅτι καὶ εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ ἔθη ἦν ἐγκατεστοιχειωμένη ἡ δικαιοσύνη, «ἐν ἧ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετῇ ἐστι.»

Μὴ ἄρα τὴν τσακῆν διαφορὰν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν καρπὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ; μὴ μετὰ τῆς δουλείας «τέθνηκεν ἡ πίστις, ἐβλάστησε δὲ ἀπιστία;» Ἀπαγε! Καὶ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν τὸ παράδειγμα ἀποκρούει τὴν παράτολμον ταύτην ὑπόνοιαν. Μὴ διαστάσωμεν ὁμῶς νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐλευθε-

ρωθέντες δὲν ἐκαλλιεργήσαμεν ἐξ Ἰσου καὶ τὰ τρία στοιχεῖα ἐξ ὧν συναπαρτίζεται ὁ πολιτισμός, δὲν ἐφροντίσαμεν νὰ ριζωθῶσιν ἐν ἡμῖν τὰ συντείνοντα εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πολιτείας* ἡ ψυχὴ ἡμῶν διατελεῖ οὐσα ἀδιάπλαστος.

Ἄλλὰ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου τὰ ῥητὰ καὶ τῶν προγόνων αἱ γνώμαι, συνεχῶς ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἄλλων πεπαιδευμένων ἐπαναλαμβάνόμενα, ἐχρησίμευον ἀντὶ κώδικος νόμων. Ὡς θεῖα ῥήματα ἀνεκφυλοῦντο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα αἱ ἐντολαὶ τοῦ Χριστοῦ, τὰ ἀποφθέγματα τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν, τὰ χρυσὰ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ὡς κανόνες διαγωγῆς, ὡς κεφάλαια νόμου, ὡς πλάκες Μωυσέως μετεδίδοντο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Τίς δὲ πατὴρ λόγιος ἢ τίς διδάσκαλος ἡμέλησέ ποτε νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὰς καρδίας τὸ «θὺ σὺ μισεῖς ἐτέρω μὴ ποιεῖς» καὶ τὸ «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» καὶ τὸ «κτῆσον ὄνομα καλὸν ὑπὲρ πλοῦτον πολύν» καὶ τὸ «μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος;»

Καὶ εἰς τούτων τῶν ἡθοποιῶν παραγγελεμένων τὴν δραστηκὴν ἐνέργειαν πεποηθότες οἱ ἐν Κλητεζαῖς, ἀνέθεντο τῇ Γερουσίᾳ νὰ κυβερνήσῃ «καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἢ θεῖα πρόνοια τὴν φωτισμὸν,» καὶ εἰς ταῦτα ἐπίσης πιστεύοντες καὶ οἱ μετὰ δύο μῆνας συνελθόντες ἐν Βερβαίνοις ἠξίωσαν «νὰ κρίνωσιν οἱ κριταὶ περὶ τῶν ἀμαρτημάτων, κατὰ τὸ καθῆκον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ νὰ ὑπόκεινται ὁ πρίγκηψ καὶ ἡ Γερουσία εἰς τὸ καθῆκον τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰ τοπικὰ ἔθιμα ὅσα συμφωνοῦν μετὰ τὸ καθῆκον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ μετὰ τοὺς νόμους.» Δὲν ἔδωκαν ὑποθήκας καὶ ἐρμηνείας, δὲν συνεπίλησαν κεφάλαια καὶ ἐδάφια καὶ ἄρθρα ἀκροτελεύτια δι' ἑλλειψῶν μόνον γνώσεων καὶ χρόνου, ἀλλὰ καὶ διότι ἐγίνωσκον ὅτι ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος τῆς ἀνθρωπότητος, ἤγουν ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη, ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως ἐκόσμου τὰς ψυχὰς ἐκείνων εἰς οὐς παρέδιδον ὀλοκλήρου ἔθνος κυβερνήσιν. Ὅτε δὲ, μετὰ τινα χρόνον συνηροίσθησαν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἵνα διατάξωσι συστηματικώτερον τὰ τῆς ἐξουσίας, ἐθέσπισαν ἐν ταῖς πρώτοις τὴν σύνταξιν νόμων, ἀπαιτήσαντες ν' ἀνατεθῇ εἰς «τὰ ἐκλεκτότερα καὶ σοφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νὰ ᾖ εἰς ἐργασμένη.»

.....

Ἐπιδαύρῳ δὲ ἐπόμενος εἰς τὰ παραδείγματα τῶν προκατόχων κυβερνήσεων, διώριζε καὶ αὐτὸς εἰδικὰς ἐπιτροπὰς, ἅμα δὲ καὶ προέτρεπε τοὺς διαφερομένους νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν κρίσιν δικαστῶν. «Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ νὰ φέρωμεν δι' αἰρετακρίσιος τοὺς πολίτας εἰς ὁμόνοιαν, ἔγραψεν, ἐπειδὴ εἶναι παρὰ πάντα ἄλλον

προτιμητέος, δὲν πρέπει νὰ παραμελῆται καὶ μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δικαστηρίων.» Ἐφοβεῖτο δὲ, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὸ Πανελλήνιον διαγγελεμάτων τῆς 24 καὶ 26 Ὀκτωβρίου 1828, νὰ προβῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς ἐφαρμογὴν συστημάτων, κατὰ θεωρίαν μὲν ὀρθῶν, ἀπροσφυῶν ὅμως εἰς λαὸν συνειθισμένον ἐν διαστήματι τετρακοσίων ἐτῶν εἰς τὴν συνοπτικὴν δικαιοσύνην τῆς δημεύσεως, τοῦ σκόλοπος, τῆς σπάθης καὶ τῆς ἀγχόνης. Ὅθεν τὰς διατυπώσεις, τὰς ἐνστάσεις, τὰ προδικαστικά καὶ τὰ παρεμπύπτοντα ζητήματα, εὐκόλως δίδοντα ἀφορμὴν εἰς τὸν δόλον, ἐνόμιζεν ἐπιβλαβῆ εἰς τε τὰ συμφέροντα καὶ τὰ ἤθη τῶν πολιτῶν Ἐπεθύμει δὲ νὰ σπουδάσῃ προηγουμένως τὸν τόπον, νὰ φωτισθῇ ὑπὸ τῆς πείρας καὶ τότε μόνον νὰ ἐκλέξῃ ὀριστικώτερον τὴν ὁδὸν τὴν ἥττον ὀλισθηράν, τὴν μᾶλλον προσιτὴν εἰς τὰ πρώτα βήματα τοῦ νηπιάζοντος ἔθνους* ἤθελεν ὅ,τι καὶ ὁ Σόλων, ὅ,τι καὶ πάντες οἱ σώφρονες καὶ εὐσυνείδητοι νομοθέται, νὰ προσαρμόσῃ δηλαδὴ τοῖς πράγμασι τοὺς νόμους ἢ τοῖς νόμοις τὰ πράγματα. Καὶ ἐντεῦθεν οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν λοιπὴν διοίκησιν ἐνδοκασμοὶ, ἐντεῦθεν οἱ διορισμοὶ ἐκτάκτων ἐπιτρόπων καὶ προσωρινῶν διοικητῶν καὶ αἱ ἀέναοι αὐτοῦ περιοδεύσεις. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχεν ὑποσχεθῆ διοίκησιν θεμελιουμένην ἐπὶ τῶν ἀρχῶν ἃς ἔθεντο αἱ ἔθνικαι συνελεύσεις, υἱοθέτησε καὶ αὐτὸς τὸν Ὀργανικὸν νόμον τῆς Κορίνθου καὶ ἐξέδοτο συμφώνως τῷ Πανελληνίῳ, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1828 ἔτους, «Διοργανισμὸν» ἐξ ἄρθρων τριάκοντα ἐννέα, καθ' ὃν ἡ διαχείρισις «τῆς πολιτικῆς, ἐμπορικῆς, διορθωτικῆς καὶ ἐγκληματικῆς δικαιοσύνης» ἀνετίθετο εἰς προσωρινὰ μὲν ἀλλὰ τακτικώτερα δικαστήρια, καὶ ταῦτα κατὰ τινὰς μόνον ἐπαρχίας διὰ τὸν ἀκμάζοντα πόλεμον. Ἀνεπληρώθησαν δὲ μετὰ ἐν ἔτος ὑπὸ διαρκῶν καὶ συνετάχθησαν τελειότεροι κανονισμοὶ καὶ δικονομίαι, πολιτικῆ τε καὶ ἐγκληματικῆ, καὶ νόμος περὶ μνημόνων ἢ συμβολαιογράφων καὶ ἄλλαι διατάξεις, ὧν ἄξιαν ἰδιαιτέρας ἀναγραφῆς νομίζω, διὰ τὸ φιλόανθρωπον αὐτῆς, τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως τῶν ὑποδίκων, πλὴν τινῶν ἐπὶ δεινοῖς κακουργήμασι κατηγορουμένων· διότι, λέγει τὸ διάταγμα, «ἐάν ἔμενον οἱ ἐγκαλούμενοι εἰς τὴν φυλακὴν διαρκούσης τῆς δίκης, οὐ μόνον ἤθελεν εἶσθαι μεγίστη ἀδικία, καθ' ὃ ἐπιβαλλομένης τῆς ποινῆς πρὸ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐγκλήματος, ἀλλ' ἤθελε συμβαίνει ἐνταύτῳ καὶ τὸ ἄτοπον νὰ καταναλισκῶσιν ἐντὸς τῆς φυλακῆς πλείονα χρόνον ἢ ὅσον ἡ ἀπόφασις ἤθελεν ὀρίσει.»

Εἶδη δὲ δικαστηρίων ἐψηφίσθησαν ἐξ Ἐπιδαύρου, Πρωτόκλητα, Ἐκκλητὰ, Ἀνώτατον, Ἐμπορικὰ καὶ Ἐξαιρετικά. Διὰ δὲ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν νέων νόμων, τὰ δικαστήρια παραγγελλοῦντο νὰ προστρέχωσιν εἰς τοὺς τῶν αὐ-

τοκρατόρων, τὸν Ἀρμενόπουλον, τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν ἐπιείκειαν.

Ἄλλ' ἢ εἰς τοὺς νόμους προσθήκη τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἐπιείκειας, ἐγένετο ἀφορμὴ ἐπεισοδίου κωμικοῦ, ὃ περ, ὡς ἰδιαζόντως ἀστεῖον, κνίζομαι νὰ διηγηθῶ ἐν παρεκβάσει.

Πρόεδρος τις Πρωτοκλήτου I. K. ὀνομαζόμενος, ἐντιμὸς μὲν τοῦ Αἰγαίου πολίτης ἐκ τῶν Δυτικῶν, ἀμαθὴς δὲ καὶ τὸ χεῖρον γυμνὸς κρίσεως, ἐπέστειλεν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματεῖαν ἀναφορὰν ἐν ἣ ἔλεγεν ὅτι ἐκ τῶν βιβλίων ὅσα παρηγγέλη νὰ συμβουλευέται, Ἀρμενόπουλον μὲν καὶ Ἀπάνθισμα τῶν ἐγκληματικῶν νόμων εὐρὴν ἠγόρασεν, ἐπιείκειαν ὅμως καὶ ὀρθὸν λόγον, εἰ καὶ ἤρευνήσεν ἐπιμελῶς καὶ οὐδὲ χρημάτων ἐφείσθη, οὐδαμοῦ ἀνεκάλυψεν ὅθεν παρεκάλει νὰ σταλῇ αὐτῷ ἐν ἀντίτυπον ἐπιείκειας καὶ ἐν ὀρθοῦ λόγου, ὧν τὴν τιμὴν ἤτο πρόθυμος ν' ἀποτίσῃ.¹

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρνυ.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].
Συντάξις: 181 σελ. 209.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἐν ᾧ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του εἰσχωροῦσιν εἰς τὰ δάση τῆς Ἰνδικῆς, καὶ τοῦ τολμήματος τούτου αἱ συνέπειαι.

Ἐπὶ τὴν ὁδὸν, πρὸς συντομίαν τῆς ὁδοῦ, ἀφῆκε δεξιᾷ τὴν τροχίαν τοῦ κατασκευαζομένου σιδηροδρόμου, ἥτις, ἐπιρραζομένη ὑπὸ τῶν ἰδιοτρόπων διακλαδώσεων τῶν Βινδίων ὀρέων, δὲν ἠκολούθει τὴν βραχυτέραν ὁδόν, τὴν μόνην συμφέρουσαν εἰς τὸν κ. Φόγ. Γνωρίζων δὲ πᾶσαν τῆς χώρας ὁδὸν καὶ ἀτραπὸν, προέτεινε νὰ βραχύνη τὸν δρόμον κατὰ εἴκοσι περίπου μίλια, διατέμνων τὸ δάσος, καὶ ἡ πρότασις του ἐγένετο δεκτὴ.

Ἐπὶ τὴν ὁδὸν, πρὸς συντομίαν τῆς ὁδοῦ, ἀφῆκε δεξιᾷ τὴν τροχίαν τοῦ κατασκευαζομένου σιδηροδρόμου, ἥτις, ἐπιρραζομένη ὑπὸ τῶν ἰδιοτρόπων διακλαδώσεων τῶν Βινδίων ὀρέων, δὲν ἠκολούθει τὴν βραχυτέραν ὁδόν, τὴν μόνην συμφέρουσαν εἰς τὸν κ. Φόγ. Γνωρίζων δὲ πᾶσαν τῆς χώρας ὁδὸν καὶ ἀτραπὸν, προέτεινε νὰ βραχύνη τὸν δρόμον κατὰ εἴκοσι περίπου μίλια, διατέμνων τὸ δάσος, καὶ ἡ πρότασις του ἐγένετο δεκτὴ.

Ἐπὶ τὴν ὁδὸν, πρὸς συντομίαν τῆς ὁδοῦ, ἀφῆκε δεξιᾷ τὴν τροχίαν τοῦ κατασκευαζομένου σιδηροδρόμου, ἥτις, ἐπιρραζομένη ὑπὸ τῶν ἰδιοτρόπων διακλαδώσεων τῶν Βινδίων ὀρέων, δὲν ἠκολούθει τὴν βραχυτέραν ὁδόν, τὴν μόνην συμφέρουσαν εἰς τὸν κ. Φόγ. Γνωρίζων δὲ πᾶσαν τῆς χώρας ὁδὸν καὶ ἀτραπὸν, προέτεινε νὰ βραχύνη τὸν δρόμον κατὰ εἴκοσι περίπου μίλια, διατέμνων τὸ δάσος, καὶ ἡ πρότασις του ἐγένετο δεκτὴ.

¹ Ἐπιτακτικὸν ἔστι ἐν τῇ ἐπιείκειᾳ τῶν Ἀρμενῶν τὸ εὐμενὲς καὶ ἡμεροφιλὲς ἦθος.

ἔφηγε τοῦ σάκκου του τεμάχιον σακχάρως, ὅπερ ὁ νοῆμων Κιούνης ἔδραττε διὰ τῆς προδοσικίδος του, χωρὶς ἐπὶ στιγμὴν νὰ διακόψῃ τὸν τακτικὸν αὐτοῦ τριποδισμόν.

Μετὰ δύο ὥρων πορείαν, ὁ ὀδηγὸς ἀνέστειλε τὸν δρόμον τοῦ ἐλέφαντος καὶ παρέσχεν αὐτῷ μιᾶς ὥρας ἀνάπαυσιν· ὁ δὲ ἐλέφας, πῶν ἀπὸ τινος πλησίον ἔλους, κατεβρόχθισε θάμνους τινὰς καὶ δενδρύλλια. Καὶ ὁ μὲν κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ, κατὰκοπος ὢν, οὐδὲλως δυσηρεστήθη διὰ τὴν διακοπὴν· ὁ δὲ Φόγ ἦτον ἐντελῶς εὐδιάθετος, ὡς εἰ ἐξήρχετο τῆς κλίνης του.

— Εἶνε ἀπὸ σιδήρον λοιπὸν, εἶπεν ὁ ὑποστράτηγος, βλέπων αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ.

— Ἀπὸ σιδήρον κτυπητὸν! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις ἠσχολήθη εἰς παρασκευὴν λιτοῦ προγεύματος.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ ὀδηγὸς ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως· ἡ δὲ χώρα ἔλαβεν ἀγριωτέραν μετ' ὀλίγον ὄψιν. Τὰ μεγάλα δάση διεδέχθησαν λόχμοι ὄξυφοινίκων καὶ νανοφοινίκων, εἶτα δ' εὐρεῖται κατὰξήροι πεδιάδες, διακοπτόμεναι μόνον ὑπὸ μικρῶν τινῶν θάμνων καὶ ὄγκων μεγάλων συνητήτου λίθου. Πᾶσα ἡ χώρα αὕτη τοῦ ἄνω Βουνδελοκούνδ, εἰς τὴν σπανίως φοιτῶσι περιηγηταί, κατοικεῖται ὑπὸ φανατικοῦ πληθυσμοῦ, ἀμετατρέπτως ἀσκούντος τὰ φοβερώτατα παραγγέλματα τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας. Ἡ ἀγγλικὴ δεσποτεία δὲν κατώρθωσε νὰ ἐκταθῇ εἰς χώραν ὑποκειμένην ἐτι εἰς τὸ κράτος τῶν Ἰνδῶν ἡγεμόνων, ἀπροσίτων ἐντὸς τῶν ἀβάτων φαραγγῶν τῶν Βινδίων.

Πολλάκις ἐφάνησαν ὁμάδες ἀγρίων Ἰνδῶν ὀργίλων χειρονομούντων πρὸς τὴν διάβασιν τοῦ ταχύποδος ζώου· ὁ δὲ Παράιδης τοὺς ἀπέφευγε κατὰ τὸ δυνατόν, θεωρῶν αὐτοὺς εὖς κακοποιούς ἀνθρώπους. Ζῶα δὲ ὀλίγα ἐφάνησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· πίθηκοι μόνον ὀλίγοι, τρεπόμενοι ἀμέσως εἰς φυγὴν ἐν χειρονομίαις καὶ μορφασμοῖς, οἵτινες διεσκέδαζον τὰ μέγιστα τὸν Πονηρίδην.

Μεταξὺ ἄλλων ἐτάρασσε τὸν χρηστὸν νέον καὶ ἡ σκέψις, τί θὰ ἔκαμνε τὸν ἐλέφαντα ὁ κ. Φόγ, φθάνων εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαχαβάδ. Νὰ τὸν λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ; Ἄδύνατον· διότι ὁ ναυλὸς του, προστιθέμενος εἰς τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς, θὰ καθίστα αὐτὸν ζῶον λίαν δαπανηρόν. Ὁ δὲ τὸν ἐπώλει ἄρᾳ γε, ἢ θὰ τὸν ἀπέλυε; Τὸ ἀξιολόγον ζῶον ἦτο ἄξιον, κατὰ τὸν Πονηρίδην, πάσης περιποιήσεως. Ἄν δὲ τυχόν ὁ κ. Φόγ τὸν ἐχάριζεν εἰς αὐτόν, ὁ Πονηρίδης ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς μεγίστην ἀμυχανίαν. Πάντα ταῦτα μεγάλως τὸν ἀνησυχουν.

Τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἑσπέρας εἶχον οἱ ὀδοιπόροι διαβῆ τὸν κύριον ζυγὸν τῶν Βινδίων, καὶ ἐστάθμευσαν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς βορείας αὐτοῦ κλιτύος, ἐν μέσῳ κατηρειπωμένου τεμένους. Εἶχον ἤδη διατρέξει τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰκοσι-

πέντε μίλια και ύπελείποντο αὐτοῖς τσαῦτα μέ-
χρις Ἀλλαγαβάδ.

Ἡ νύξ ἦτο ψυχρά, καὶ ὁ Πονηρίδης ἀνῆψεν
ἐντὸς τοῦ τεμένους εὐάρεστον πυρὰν ἐκ κλάδων
ξηρῶν. Οἱ ὄδοιπόροι ἔφαγον, ὡς ἄνθρωποι κατὰ-
κοποι, τὸ παρασκευασθὲν προχείρως ἐκ τῶν ἡ-
γορασμένων ἐν Χίλβω τροφίμων δειπνον, ἡ δὲ
συνομιλία, ἀρξάμενη ἀπὸ ἀσυναρτήτων τινῶν
φράσεων, κατέληξε μετ' οὐ πολὺ εἰς ὁμόφωνον
καὶ ἡγήροτατον ῥόγγον. Ὁ ὁδηγὸς ἔμεινεν ἀ-
γρυπνῶν ἐγγὺς τοῦ ἐλέφαντος, ὅστις ἀπεκοιμήθη
ὄρθιος, στήριζόμενος εἰς ὀγκῶδες στέλεχος δέν-
δρου.

Οὐδὲν ἔκτακτον συνέβη τὴν νύκτα. Βρυχηθ-
μοὶ τινες ἀγρίων γαλῶν καὶ πανθήρων ἐτάρα-
ξαν ἐνίοτε τὴν σιγὴν τῆς, ἀναμιγνύμενοι πρὸς
τοὺς ὄξεις συριγμούς τῶν πιθήκων. Ἀλλὰ τὰ
σαρκόβόρα ἠρέσθησαν εἰς κραυγὰς, καὶ εἰς οὐ-
δεμίαν ἄλλην προέβησαν ἐχθρικήν ἐπίδειξιν κατὰ
τῶν διανυκτερουσάντων ἐν τῷ τεμένει. Ὁ κύ-
ριος Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐκοιμήθη ὑπὸν βα-
θύν, ὡς στρατιωτικὸς κατάκοπος· ὁ Πονηρίδης
ἐπανελάβην ἐν παραχῶδαι ὑπὸν τὰς κυβιστίας
τῆς προτεραίας· ὁ δὲ κ. Φόγ ὑπνώσεν ἡσύχως ὡς
εἰ κατεκλίνατο ἐν τῇ ἀθορύβῳ οἰκίᾳ του τῆς Σέ-
βιλ-Ρόου.

Τὴν ἕκτην πρωϊνὴν ὥραν ἐκίνησε καὶ πάλιν ἡ
συνοδία, ὁ δὲ ὁδηγὸς ἠλπίζεν ὅτι τὴν αὐτὴν ἐ-
σπέραν ἤθελον φθάσει εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλ-
λαγαβάδ. Οὕτω δὲ ὁ κ. Φόγ μέρος μόνον ἤθε-
λεν ἀπολέσει τοῦ κέρδους τῶν τεσσαράκοντα ὀ-
κτώ ὥρων.

Μετὰ τὰς τελευταίας κατωφερείας τῶν Βιν-
δίων, ὁ Κιούνης ἀνέλαβε τὸ ταχὺ αὐτοῦ βῆμα,
ὁ δὲ ὁδηγὸς του περιέκαμψε τὴν κόμην Καλλεν-
ζέ, κειμένην παρὰ τὸν Κάνην, ἐν τῶν παραπο-
ταμίων τοῦ Γάγγου. Ἀποφεύγων πάντοτε τὰ
κατοικούμενα μέρη, ἐθεώρει ὡς ἀσφαλεστέρας
τὰς ἐρήμους πεδιάδας, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς
πρώτας κοιλότητας τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ με-
γάλου ποταμοῦ. Ὁ σταθμὸς τοῦ Ἀλλαγαβάδ
δὲν ἀπέχει πλέον ἢ δώδεκα μόνον μίλια πρὸς τὸ
βορειοανατολικὸν μέρος. Οἱ δὲ ὄδοιπόροι ἀνέκοιψαν
τὴν πορείαν αὐτῶν ὑπὸ συστάδα βανανῶν, ὧν
οἱ καρποὶ, θρεπτικοὶ ὡς ἄρτος καὶ «εὐχυμοὶ ὡς
ἀφρόγαλα», κατὰ τὸ λέγειν τῶν περιηγητῶν,
μεγάλως ἐξετιμῆθησαν.

Τὴν δευτέραν ὥραν ὁ ὁδηγὸς, προτιμῶν νὰ
ὄδοιπορῇ κρυπτόμενος ὑπὸ τῶν δρυμῶν, εἰσέ-
δυσεν εἰς πυκνόφυτον δάσος, ὅπερ ἐφ' ἱκανὰ
μίλια ἔμελλε νὰ διατρέξῃ. Ὅπως δὴ ποτε οὐδὲν
εἶχε τῶς εὐάρεστον συναντήσῃ, καὶ ἡ ὄδοι-
πορία ἐφαίνετο μέλλουσα νὰ συντελεσθῇ χωρὶς
τινος ἐκτάκτου συμβεβηκότος, ὅτε ὁ ἐλέφας, ἀ-
νησυχήσας τὸ κατ' ἀρχάς, ἐσταμάτησεν.

Ἦτο τετάρτη ὥρα.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ κ. Φραγκίσκος Κρό-

μαρτυ, ὑψώσας τὴν κεφαλὴν του ὑπὲρ τὸν κά-
λαθον.

— Δὲν ἤξεύρω, ἀξιωματικέ μου, ἀπήντησεν ὁ
Παρσίδης, τείνων τὸ οὖς πρὸς συγκεχυμένον
τινὰ ψιθυρισμὸν, διαπερῶντα τὸ πυκνὸν φύλλωμα.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ ψιθυρισμὸς ἐκεῖνος ἐγένε-
το εὐκρινέστερος. Ἐφαίνετο δὲ ἀπήχησις συναυ-
λίας χαλκίνων ὀργάνων καὶ φωνῶν ἀνθρωπίνων.

Ὁ Πονηρίδης ἐβλέπε καὶ ἤκουε πάσῃ δυνά-
μει, ὁ δὲ κ. Φόγ ἀνέμενεν ἀταράχως, οὐδὲν
λέγων.

Ὁ Παρσίδης ἐπήδησε κατὰ γῆς, προσέδεσε
τὸν ἐλέφαντα εἰς ἐν τῶν δένδρων, καὶ εἰσέδυσεν
εἰς τὸ πυκνότερον μέρος τῆς λόχμης. Ἐπέστρεψε
δὲ μετὰ τινὰς στιγμὰς, λέγων:

— Εἶνε λιτανεία βραχμάνων, καὶ ἔρχεται πρὸς
τὸ μέρος μας. Καλλίτερα νὰ μὴ μᾶς ἴδωθ.

Λύσας δὲ τὸν ἐλέφαντα, τὸν ὠδήγησεν ἐνδὸν
λόχμης πυκνῆς, καὶ παραγγείλας εἰς τοὺς ὀ-
δοιπόρους νὰ μὴ ἀριππεύσωσιν, ἔστη ἑτοιμος νὰ
πηδήσῃ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν ἐλέφαντα, ἂν ἡ φυγὴ
παρίστατο ἀναγκαία. Διελογίσθη ὁμοῦ, ὅτι ὁ ὀ-
μιλος τῶν πιστῶν θὰ παρήρχετο χωρὶς νὰ τὸν
ἴδῃ, καθότι τοῦ φυλλώματος ἡ πυκνότης τὸν
ἀπέκρυπτεν ἐντελῶς.

Ὁ παράφρωνος θόρυβος τῶν φωνῶν καὶ τῶν
ὀργάνων προσήγγιζεν ὀλονέν, καὶ ἄσματα μο-
νότονα συνανμιγνύοντο πρὸς τὸν ἤιον τιμπύ-
ων καὶ κυμβάλων. Μετὰ μικρὸν δ' ἐφάνη ὑπὸ
τὰ δένδρα ἡ ἀρχὴ τῆς λιτανείας, εἰς ἀπόστασιν
πεντήκοντα περίπου βημάτων ἀπὸ τοῦ μέρους,
ὅπου εὕρισκοντο ὁ κ. Φόγ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του,
οἵτινες διέκρινον ἤδη καθαρῶς διὰ τῶν κλάδων
τὸ παράδοξον προσωπικὸν τῆς θρησκευτικῆς ἐ-
κείνης τελετῆς.

Τῆς συνοδείας ἠγοῦντο ἱερεῖς μιτροφόροι ἀ-
ναδεδυμένοι μακρὰς χρυσοκεντήτους ἐσθῆτας.
Περιεκύκλουν δ' αὐτοὺς ἄνδρες γυμναῖες καὶ
παιδιά, μέλλοντες εἰδὸς τι νεκρωσίου ἀκο-
λουθίας, διακοπτομένης κατ' ἴσα διαλείμματα
ὑπὸ τοῦ κρότου τῶν τυμπάνων καὶ τῶν κυμβά-
λων. Κατόπιν αὐτῶν, ἐφ' ἄρματος πλατεῖς ἔ-
χοντος τοὺς τροχοὺς, ὧν αἱ ἀκτῖνες παρίστων
σύμπλεγμα ὄρων, ἐπεφάνη ἀποτρόπαιον ἀγαλ-
μα, συρόμενον ὑπὸ δύο συνωρίδων χρυσοφαλά-
ρων Ἰνδικῶν βοῶν. Τὸ ἀγαλμα ἐκεῖνο εἶχε τέσ-
σaras βραχίονας, τὸ σῶμα φαῖόν, τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἀπλανεῖς, τὴν κόμην ἀτμώδη, τὴν γλῶσ-
σαν ἐκκρεμῆ καὶ τὰ χεῖλη κνηκοβαρῆ. Τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ ἐκόσμηε περιδέραιον ἐκ κεφαλῶν
νεκρῶν, καὶ τὴν δσρύν του ζῶντι ἐκ χειρῶν ἀπο-
κεκομμένων. Ἰστατο δὲ ὄρθιον ἐπὶ καταβεβλη-
μένου γίγαντος, οὗτινος ἔλειπεν ἡ κεφαλὴ.

Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἀνεγνώρισεν τὸ ἀ-
γαλμα ἐκεῖνο.

— Εἶνε ἡ Θεὰ Κάλη, ἐψιθύρισεν, ἡ Θεὰ τοῦ
ἔρωτος καὶ τοῦ θανάτου.

— Τοῦ θανάτου, μὲ τὴν εὐχὴν μου! εἶπεν ὁ
Πονηρίδης· ἀλλὰ τοῦ ἔρωτος. . . μὴ χειρότερα!
τί ἀσχηματόναικο!

Ὁ Παρσίδης ἐνευσεν αὐτῷ νὰ σιωπήσῃ.

Περίξ τοῦ ἀγάλματος ἐτύρβαζε, συνεταράσ-
στο καὶ περιεδινεῖτο σπασμωδικῶς ὁμιλος γη-
ραιῶν φακίρων, καταστικτῶν δι' ὄχρας, κεκα-
λυμμένων τὸ σῶμα ὑπὸ σταυροειδῶν ἐντομῶν,
ἐξ ὧν στάγδην διέρρεε τὸ αἷμα των, ἡλιθίων συ-
νάμα καὶ δαμιονιώντων, οἵτινες κατὰ τὰς με-
γάλας Ἰνδικὰς λιτανείας πίπτουσι πολλαῖς
καὶ κατασυντρίβονται ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ ἱε-
ροῦ ἄρματος.

Κατόπιν αὐτῶν βραχμᾶνες τινες, ἐν πάσῃ τῇ πο-
λυτελείᾳ τῆς ἀνατολικῆς αὐτῶν ἀναβολῆς, ἔσυρον
γυναῖκα μόλις κρατουμένην εἰς τοὺς πόδας τῆς.

Ἡ γυνὴ ἐκεῖνη ἦτο νέα καὶ λευκὴ ὡς Εὐρω-
παῖα. Ἡ κεφαλὴ αὐτῆς, ὁ τράχηλος, οἱ ὦμοι,
τὰ ὦτα, οἱ βραχίονες, αἱ χεῖρες, καὶ οἱ τῶν πο-
δῶν τῆς μεγάλοι δάκτυλοι ἦσαν κατάφορτοι ὑπὸ
κόσμων, περιδεραιῶν, βραχιονίων, ἐνωτίων καὶ
δακτυλίων. Χρυσοφῆς δὲ χιτῶν, ὑπὸ λεπτῆς
μουσελίνης ἐπικαλυπτόμενος, περιέγραφε τὸ κομ-
ψὸν τῆς ἀνάστημα.

Μετὰ τὴν νεαρὰν αὐτὴν γυναῖκα—φοβερὰ ἡ
ἀντίθεσις!—φρουροὶ φέροντες γυμνά περὶ τὴν
δσρύν τὰ ξίφη, καὶ διὰ μακρῶν ὠπλισμένοι δα-
μασκουργῶν πιστολίων, ἐκόμιζον πτώμα ἐπὶ
φραεῖου.

Ἦν δὲ τὸ πτώμα γέροντος, περιβεβλημένου
τὰ πολὺτιμα ἡγεμονικά του ἐνδύματα, τὴν μαρ-
γαροκέντητον κίδαριν του, τὴν ἐκ μετάξης καὶ
χρυσοῦ ὑφασμένην ἐσθῆτά του, τὴν ἀδαμαντοβέ-
ραφῆ ἐκ καμιρίου ζῶντι του καὶ τὰ περιμαλλῆ
του Ἰνδικὰ ὄπλα.

Εἶποντο δὲ τέλος μουσικοὶ καὶ ὀπισθοπορεία
φανατικῶν, ὧν αἱ κραυγαὶ συνέπιγον πολλαῖς
τὸν φοβερὸν τῶν ὀργάνων κρότον.

Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐθεώρει τὴν πομ-
πὴν ἐκείνην μετὰ πολλῆς σκυθρωπότητος· στρα-
φεῖς δὲ πρὸς τὸν ὁδηγόν,

— Εἶνε Σούττι! εἶπε.

Ὁ Παρσίδης κατένευσε, καὶ ἔφερε τὸν δάκτυ-
λον ἐπὶ τὰ χεῖλη. Ἡ μακρὰ πομπὴ ἀνεπτύχθη
βραδείως ὑπὸ τὰ δένδρα, καὶ αἱ ἔσχατοι αὐτῆς
τάξεις ἠφανίσθησαν μετὰ μικρὸν εἰς τὰ βάθη
τοῦ δάσους.

Ὁ ἤχος τῶν ἁσμάτων βαθμηδὸν ἀπεσβέσθη,
ἠκούσθησαν δ' ἐτι ἐπ' ὀλίγον μακρυναί τινες
κραυγαί, καὶ σιγῇ βαθεῖα διεδέχθη τέλος ὄλον
ἐκεῖνον τὸν θόρυβον.

Ὁ Φιλέας Φόγ εἶχεν ἀκούσει τὴν λέξιν ἐκει-
νῆν τοῦ κ. Φραγκίσκου Κρόμαρτυ, μόλις δὲ πα-
ρελθούσης τῆς λιτανείας ἠρώτησε:

— Τί θὰ εἶπῃ σουττι;

— Σούττι, κύριε Φόγ, ἀπήντησεν ὁ ὑποστρά-
τηγος, σημαίνει θυσίαν ἀνθρωπίνην ἀλλ' ἔκου-

σίαν. Ἡ γυνὴ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν εἶδετε, θὰ
καὶ αὐτοὶν τὰ ἐξημερόματα.

— Ἄ! τοὺς ἀθλίους! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρί-
δης, μὴ δυναθεῖς νὰ κρατήσῃ τὴν κραυγὴν ἐκει-
νῆν τῆς ἀγανακτικῆσεως.

— Καὶ τὸ πτώμα ἐκεῖνο; ἠρώτησεν ὁ κ. Φόγ.

— Εἶνε τοῦ ἡγεμόνος συζύγου τῆς, ἀπήντη-
σεν ὁ ὁδηγός.

— Πῶς; ὑπέλαβεν ὁ Φιλέας Φόγ, χωρὶς ἐπ'
ἐλάχιστον νὰ συγκινηθῇ ἡ φωνὴ του, αἱ βάρβα-
ροι αὐταὶ συνήθειαι ὑπάρχουσιν ἀκόμη εἰς τὴν
Ἰνδικήν, καὶ δὲν κατώρθωσαν οἱ Ἀγγλοὶ νὰ
τὰς ἐκρίζωσωσι;

— Εἰς τὸ πλείστον μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ἀπήν-
τησεν ὁ Κρόμαρτυ, αἱ θυσίαι αὐταὶ δὲν ἐκτε-
λοῦνται πλέον, ἀλλ' εἰς τὰς βαρβάρους αὐτὰς
χώρας, καὶ ἰδίως εἰς τὸ Βουνδελοκούνδ, δὲν ἔχο-
μεν καμίαν ἐπιρροήν. Ὁλη ἡ βόρειος πλευρὰ
τῶν Βινδίων εἶνε θέατρον ἀδιακόπων σφαγῶν
καὶ ληστεύσεων.

— Ἡ δυστυχισμένη! ἐψιθύριζεν ὁ Πονηρί-
δης, νὰ τὴν καύσουν ζωντανήν!

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ ὑποστράτηγος, θὰ τὴν
καύσουν· καὶ ἂν δὲν τὴν ἔκαιον, δὲν δύνασθε νὰ
φαντασθῆτε τί θὰ ὑπέφερεσ παρὰ τῶν οἰκειῶν τῆς.
Θὰ τῆς ἐξύοιζον τὴν κόμην, θὰ τὴν ἔτρεπον μό-
λις μὲ ὀλίγας δράκας ὄρυζου, θὰ τὴν ἀπεδίω-
κον πανταχόθεν, θὰ τὴν ἐθεώρουν ὡς ἀκά-
θαρτον πλάσμα καὶ θὰ τὴν ἄφινον ἐπὶ τέλους ν'
ἀποθάνῃ εἰς καμίαν γωνίαν ὡς ψωραλέος σκύ-
λος. Τὸ φοβερὸν αὐτὸ μέλλον παρακινεῖ πολλαί-
κις τὰς δυστυχεῖς αὐτὰς εἰς τὸν θάνατον πλείο-
τερον ἢ ὁ ἔρωτος καὶ ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς.
Οὐχ ἤττον ἐνίοτε ὁ θάνατος εἶνε ἐντελῶς ἐκού-
σιος, καὶ χρειάζεται νὰ παρεμβῇ δραστηρίως ἡ κυ-
βέρνησις, διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Τοιοῦτοτρόπως
πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὅτε διέτριβα εἰς τὴν Βουθάην,
νέα τῆς χήρα ἦλθε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ κυβερ-
νήτου τὴν ἀδειαν νὰ καὶ μετὰ τοῦ πτώματος
τοῦ συζύγου τῆς. Ἐνοεῖται δὲ, ὅτι ὁ κυβερνή-
της ἠρόνηθη. Τότε ἡ χήρα ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν,
κατέφυγεν εἰς τὴν χώραν ἐνός τῶν ἀνεξαρτήτων
ἡγεμόνων, καὶ ἐκεῖ ἐξετέλεσε τὴν θυσίαν τῆς.

Ἐνὸσφ διηγείτο ὁ ὑποστράτηγος, ὁ ὁδηγὸς ἔ-
σαιε τὴν κεφαλὴν· ἀφοῦ δ' ἐτελείωσεν, εἶπεν:

— Ἡ αὐρινὴ θυσία δὲν εἶνε ἐκούσια.

— Πῶς τὸ ἤξεύρετε;

— Εἶνε ἱστορία, τὴν ὁποίαν γνωρίζουν ὅλοι
εἰς τὸ Βουνδελοκούνδ, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός.

— Ἐν τούτοις ἡ δυστυχὴς ἐκεῖνη δὲν ἐφαι-
νετο νὰ κάμνῃ ἀντίστασιν, παρετήρησεν ὁ κ.
Φραγκίσκος Κρόμαρτυ.

— Διότι τὴν ἐμέθυσαν μὲ καννάβι καὶ ὄπιον.

— Καὶ ποῦ τὴν πηγαίνουν;

— Εἰς τὴν παγόδαν τοῦ Πιλλαγῆ, δύο μί-
λια μακρὰν ἀπ' ἐδῶ. Ἐκεῖ θὰ διανυκτερεύσῃ,
ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς θυσίας.

— Καὶ ἡ θυσία αὐτὴ θὰ γείνη; . . .

— Τὸ πρῶτ', ἅμα χαράξῃ.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ὁ ὀδηγὸς ἐξήγαγε τὸν ἐλέφαντα τῆς πυκνῆς λόχμης καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸν τράχηλόν του. Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἔμελλε νὰ διεγείρῃ αὐτὸν δι' ἰδίου τινος συριγμοῦ, ὁ κ. Φόγ τὸν ἐμπόδισε, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Φραγκίσκον Κρόμαρτυ,

— Δὲν τὴν σώζομεν αὐτὴν τὴν γυναῖκα; εἶπε.

— Νὰ τὴν σώσωμεν, κύριε Φόγ! ἀνέκραξεν ὁ ὑποστράτηγος.

— Ἐχω ἀκόμη δώδεκα ὥρων κέρδος. Δύναμαι νὰ τὸ θυσιάσω.

— Ὡ! ἔχετε καρδίαν! εἶπεν ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ.

— Ἐνίοτε, ἀπήντησεν ὁ Φιλίας Φόγ* ὅταν ἔχω καιρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὅπου ὁ Πονηρίδης ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ τύχη εὐροεῖ τοὺς τολμηροὺς.

Τὸ σχέδιον ἦτο παράτολμον, δυσχερέστατον καὶ ἴσως ἀκατόρθωτον. Ὁ κ. Φόγ ἔμελλε νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του, ἢ τοῦλάχιστον τὴν ἐλευθερίαν του καὶ ἐπομένως καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σχεδίων αὐτοῦ· ἀλλὰ δὲν ἐδίστασεν. Εὗρε δὲ πρὸς τούτοις καὶ θαρραλέον βοήθον τὸν κ. Κρόμαρτυ.

Ὡς πρὸς τὸν Πονηρίδην, ἦτον ἔτοιμος νὰ μετὰσχῃ τῆς ἐκτελέσεως σχεδίου, ὅπερ τὸν ἐνόησεν. Ἀνεγνώριζεν ἤδη καρδίαν καὶ ψυχὴν ὑπὸ τὸ παγετώδες περιβάλλοντα τοῦ κυρίου του, καὶ ἤρχιζε νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ἐμενεν ὁ ὀδηγός· τί ἄρα ἤθελεν οὗτος ἀποφασίσει; δὲν ἤθελε μᾶλλον ταχθῆ ὑπὲρ τῶν Ἰνδῶν; Ἐν ἑλλείψει τῆς συνδρομῆς του, ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ ἀσφαλισθῆ ἢ οὐδτερότης του.

Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ τὸν ἠρώτησε περὶ τούτου καθαρῶς καὶ ἄνευ περιστροφῶν.

— Ἀξιωματικέ μου, ἀπήντησεν ὁ ὀδηγός, εἶμαι Παρσιδῆς καὶ ἡ γυνὴ αὐτὴ εἶνε ὁμόφυλός μου. Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Πολὺ καλὰ, ὀδηγέ, ὑπέλαβεν ὁ κ. Φόγ. — Ἐν τούτοις, πρέπει νὰ γνωρίζετε, ἐπανάλαβεν ἐκεῖνος, ὅτι ὄχι μόνον διακινδυνεύομεν τὴν ζωὴν μας, ἀλλὰ κινδυνεύομεν νὰ ὑποβληθῶμεν καὶ εἰς φορικτὰς βασάνους, ἂν μᾶς συλλάβωσιν. Ἐπομένως σκεφθῆτε.

— Ἐσκέφθημεν, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ. Νομίζω δὲ, ὅτι πρέπει νὰ περιμεινώμεν τὴν νύκτα διὰ νὰ κινήσωμεν.

— Τὸ αὐτὸ νομίζω καὶ ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ ὀδηγός.

Ὁ χρηστός ἐκεῖνος Ἰνδὸς ἀφηγήθη τότε λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ θύματος. Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτο Ἰνδὴ διασήμου καλλονῆς, Παρσις τὴν σολῆν, καὶ θυγάτηρ πλουσίων ἐμπορῶν τῆς Βαμβάης. Εἶχε δὲ ἀνατραφῆ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐντελῶς ἀγγλικὴν ἀνατροφῆν, καὶ ἐκ τῶν τρόπων

καὶ ἐκ τῆς μαθήσεώς της ἤθελε τις ὑπολάβει αὐτὴν εὐρωπαϊαν. Ἐκαλεῖτο δὲ Ἄουδά.

Ὁρφανή, ἐνυμφεῖσθαι ἄκουσα τὸν γηραιὸν ἐκεῖνον ἡγεμόνα τοῦ Βουνδελοῦνδ, καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἐχάρευσεν. Γνωρίζουσα τὴν ἀναμένουσαν αὐτὴν τύχην, ἔφυγε, συνελήφθη ἐκ νέου, καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ ἡγεμόνος, εἰς οὓς ἦτο σύμφορος ὁ θάνατός της, καθωσίωσαν αὐτὴν εἰς τὸν θάνατον, ὃν δὲν ἐφαίνετο πλέον δυναμένη νὰ διαφύγῃ.

Ἡ διήγησις αὕτη ἐκράτυεν ἔτι μᾶλλον τὴν γενναίαν ἀπόφασιν τοῦ κ. Φόγ καὶ τῶν συντρόφων του. Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ διευθύνῃ ὁ ὀδηγός τὸν ἐλέφαντα πρὸς τὴν παγόδαν τοῦ Πιλλαγῆ, καὶ νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὴν ὅσῳ ἦτο δυνατόν περισσότερον.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐγένετο σταθμὸς ὑπὸ πυκνὴν τινα λόχμην, πεντακόσια βήματα μακρὰν τῆς παγόδας, ἧτις δὲν ἐφαίνετο. Ἄλλ' οἱ τῶν φανατικῶν ὠρυγμοὶ ἠκούοντο καθαρῶτατα.

Συζητήθησαν τότε τὰ μέσα τῆς προσεγγίσεως. Ὁ ὀδηγός ἐγνώριζε τὴν παγόδαν ἐκείνην, ἐν ἧ, ὡς ἐβεβαίωτο, ἦτο φυλακισμένη ἢ νεαρὰ γυνή.

Ἦτο ἄρα δυνατόν νὰ εἰσχωρήσῃ τις εἰς αὐτὴν διὰ μιᾶς τῶν θυρῶν της, ἐνῶ τὸ σμήνος τῶν δημίων ἤθελε διατελεῖ ὑπὸ τὴν νάρκην τῆς μέθης, ἢ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ διατρυπηθῆ ὁ τοίχος; Τοῦτο μόνον τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἐπὶ τόπου ἠδύνατο νὰ ἀποφασισθῆ. Ἀφιλονεικῆτον ὅμως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀρπαγὴ ἔπρεπε νὰ γείνη τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα, καὶ οὐχὶ τὴν πρωΐαν, ὅτε τὸ θῦμα ἔμελλε νὰ ἀπαχθῆ εἰς τὴν πυρᾶν, διότι τὴν στιγμὴν αὐτὴν οὐδεμίαν ἀνθρωπίνην βοήθεια ἦτο δυνατόν νὰ τὸ σώσῃ.

Ὁ κ. Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του ἀνέμειναν τὴν νύκτα, ἅμα δὲ τοῦ σκότους ἐπελήθοντος, περὶ τὴν ἑκτὴν ἑσπερινὴν ὥραν, ἀπεφάσισαν νὰ κατοπτεύσωσι τὸν περὶ τὴν παγόδαν χῶρον. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπεσβέννυντο καὶ αἱ ἔσχαται τῶν φακιρῶν κραυγαί, οἵτινες, κατὰ τὴν συνθήθειαν των, ἔμελλον νὰ βυθισθῶσιν εἰς τὸν βαρὺν ὕπνον τοῦ χάγγ, — ἔρυστοῦ ὀπίου μεμιγμένου μετὰ τοῦ καρποῦ τῆς καννάβεως· τότε δὲ θὰ ἦτο ἴσως δυνατόν νὰ διολισθήσῃ τις δι' αὐτῶν μέγροι τοῦ τεμένους.

Ὁ Παρσιδῆς, ὀδηγῶν τὸν κ. Φόγ, τὸν κ. Κρόμαρτυ καὶ τὸν Πονηρίδην, προὔχρησεν ἀθρόβως διὰ τοῦ δάσους. Ἀφοῦ δὲ διήνυσαν δέκα περὶπου λεπτά, ἔρποντες ὑπὸ τοὺς κλάδους, ἔφθασαν εἰς τὰς ὄχθας μικροῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὴν λάμψιν σιδερέων πυρσῶν, ἐρ' ὧν ἔκαιον ῥητίναι, διέκριναν σωρὸν ἐστοιβασμένων ξύλων. Ὁ σωρὸς ἐκεῖνος ἦν ἡ μέλλουσα πυρὰ, ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ πολυτίμου εὐώδους ξύλου, καὶ ἀπέπνεεν ἤδη τὴν ὀσμὴν τοῦ ἀρωματικοῦ ἐλαίου, δι' οὗ εἶχε βαντισθῆ. Ἐπ' αὐτοῦ ἐκειτο τὸ τεταρχειμένον πτώμα τοῦ ἡγεμόνος, ὅπερ ἔμελλε

νὰ καῖ μετὰ τῆς χήρας του, καὶ εἰς ἑκατὸν βημάτων ἀπόστασιν ὑψοῦτο ἡ παγόδα, ἧς οἱ μιναρέδες διέσχίζον ἐν τῷ σκότει τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων.

— Ἐλάτε! εἶπεν ὁ ὀδηγός ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Αὐξάνων δὲ τὴν προσοχὴν του καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν συντρόφων του, ὠλίσθησε σιωπηλὸς διὰ τῶν θάμνων.

Οὐδὲν ἄλλο ἐτάρασσε πλέον τὴν σιγὴν, ἢ ὁ διὰ τοῦ φυλλώματος ψίθυρος τοῦ ἀνέμου.

Μετ' ὀλίγον ὁ ὀδηγός ἐσταμάτησεν εἰς τὸ ἄκρον ἐξαίθρας, ἧς ὀλίγαι ῥητίναι ἐφώτιζον τὴν περιφέρειαν. Τὸ ἔδαφος ἦτο κατεστρωμένον ἐξ ἀνθρώπων κοιμωμένων καὶ ληθαργούντων ἤδη ὑπὸ τῆς μέθης. Ἦθελε δὲ τις ὑπολάβει αὐτὸ πεδὶον μάχης κεκαλυμμένον ὑπὸ νεκρῶν. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά κατέκειντο ἀνάμικτα, πού δὲ καὶ πῦρ ἐβρέγγον τινες τῶν μεθύσων.

Βαθύτερον μεταξὺ τῶν δένδρων διεγράφετο ἀορίστως τὸ τέμενος τοῦ Πιλλαγῆ. Πρὸς μεγίστην ὅμως τοῦ ὀδηγοῦ δυσἀρέσκειαν, οἱ τοῦ ἡγεμόνος φύλακες ἠγρύπνουσαν πρὸ τῶν θυρῶν, περιπατοῦντες μὲ γυμνά τὰ ξίφη. Ἴσως δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς ἠγρύπνουσαν ἐπίσης ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

Ὁ Παρσιδῆς δὲν προὔχρησεν περὶ τῆς, κατιδὼν, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εἰσβιασθῆ τοῦ ναοῦ ἢ εἰσοδος, καὶ ἀνήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω.

Ὁ Φιλίας Φόγ καὶ ὁ Φραγκίσκος Κρόμαρτυ εἶχον ἐννοήσει, ὡς αὐτός, ὅτι οὐδὲν ἦτο ἐκείθεν κατορθωτόν.

Ἐσταμάτησαν λοιπὸν καὶ συνδιελέχθησαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Ἄς περιμεινώμεν, εἶπεν ὁ ὑποστράτηγος· εἶνε μὲν ὅκτω ἢ ὡρα, καὶ πιθανόν εἶνε ὁ ὕπνος νὰ καταβάλῃ τέλος πάντων καὶ τοὺς φύλακας.

— Δὲν εἶνε ἀπίθανον, ἀπήντησεν ὁ Παρσιδῆς. Οὕτω δὲ ὁ Φιλίας Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του ἐξηπλώθησαν παρὰ τὸν κορμὸν δένδρου καὶ ἀνέμειναν.

Πόσον βραδύς τοῖς ἐφάνη ὁ χρόνος! Ὁ ὀδηγός ἀπεχώρει ἐνίοτε, καὶ ἀπήρχετο εἰς κατόπτεισιν τῶν ἄκρων τοῦ δάσους· ἀλλ' οἱ φύλακες ἠγρύπνουσαν πάντοτε ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πυρσῶν, καὶ ἀμυδρόν τι φῶς διολισθαίνε διὰ τῶν παρθύρων τοῦ τεμένους.

Ἀνέμειναν οὕτω μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν μετεβάλλοντο. Ἡ ἐπαγρύπνησις ἐξηκολούθει, καὶ πρόδηλον ἦτο, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ προσδοκᾶται ἀπονάρκωσις τῶν φυλάκων. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν εἶχον ποτισθῆ χάγγ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ γείνη ἄλλη ἐνέργεια, καὶ ἡ εἰς τὸ τέμενος εἰσοδος νὰ τελεσθῆ δι' ὁπῆς, ἀνοιγομένης εἰς τὸν τοίχον τῆς παγόδας. Ἀλλὰ δὲν ἠγρύπνουσαν ἄρα γε καὶ οἱ ἱερεῖς πλησίον τοῦ θύματος των, ὡς ἠγρύπνουσαν πρὸ τῆς θύρας οἱ στρατιῶται;

Μετὰ τελευταίαν τινὰ συνδιάλεξιν, ἡ ὀδηγός εἶπεν, ὅτι ἦτο ἔτοιμος νὰ κινήσῃ, καὶ ὁ κ. Φόγ, ὁ κ. Φραγκίσκος καὶ ὁ Πονηρίδης τὸν ἠκολούθησαν· προὔχρησεν δὲ διὰ μακροῦ περιδρόμου, ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ οὕτως εἶπειν ἱερὸν τῆς παγόδας.

Περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀφίκοντο παρὰ τὴν βάσιν τῶν τοίχων, οὐδένα συναντήσαντες. Οὐδεὶς ἠγρύπνει πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἀλλὰ πρέπει συνάμα νὰ ῥηθῆ, ὅτι οὔτε θύραι ὑπάρχον οὔτε παράθυρα.

Ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ, ἡ δὲ σελήνη, φθίνουσα ἤδη, μόλις ἀνέτελλεν ὑπὲρ τὸν συννεφεῖ ὀρίζοντα, καὶ τὰ ὑψηλὰ δένδρα συνεπύκνουσαν ἔτι μᾶλλον τὸ σκότος.

Δὲν ἤρκει ὅμως ὅτι ἐφθασαν εἰς τὴν βάσιν τῶν τοίχων· ἔπρεπε καὶ νὰ τοὺς τρυπήσωσι. Πρὸς τοῦτο δὲ ὁ Φιλίας Φόγ καὶ οἱ σύντροφοί του οὐδὲν εἶχον ὄργανον ἄλλο ἢ τὰ μαχαίριδιά των. Ἄλλ' εὐτυχῶς οἱ τοῖχοι τοῦ τεμένους ἀπετελοῦντο ἐκ μίγματος τινος κεράμων καὶ ξύλων, ὅπερ βεβαίως δὲν ἦτο δυσδιάτρητον. Ἄμα ὡς ἀφῆρειτο ἡ πρώτη κέραμος, εὐκόλως θ' ἀπεσπῶντο καὶ αἱ ἐπίλοιποι.

Ἦρχισαν ἐπομένως τὴν ἐργασίαν, ὅσον ἀθροβότερον ἠδύναντο, καὶ ὁ Παρσιδῆς μὲν ἐξ ἐνός, ὁ Πονηρίδης δ' ἐξ ἐτέρου προσεπάθουν ν' ἀποσπάσωσι τὰς κέραμους, ὥστε ν' ἀνοιξώσιν ὀπὴν δύο ποδῶν ἔχουσαν πλάτος. Ἄλλ' ἐνῶ ἡ ἐργασία προὔχρησεν, κραυγὴ ἠκούσθη αἰφνης ἐνδοθεν τοῦ ναοῦ καὶ συγχρόνως σχεδὸν τῇ ἀπεκρίθησαν ἐξῶθεν ἄλλαι.

Ὁ Πονηρίδης καὶ ὁ ὀδηγός διέκοψαν εὐθὺς τὸ ἔργον των· μὴ γνωρίζοντες δὲ ἂν ἐνοήθησαν, φρονιμώτατον ἔκριναν νὰ ἀποχωρήσωσι, καὶ ἀπεχώρησαν ἀληθῶς μετὰ τοῦ Φιλίας Φόγ καὶ τοῦ Φραγκίσκου Κρόμαρτυ. Συνεσπεριώθησαν δὲ πάλιν ἐν τῷ σκότει τοῦ δάσους, ἀναμένοντες νὰ παρέλθῃ ἡ διέγερσις—ἂν διέγερσις ἦτο—ἵνα ἐπαναλάβωσι πάλιν ἐν ἡσυχίᾳ τὴν ἐργασίαν των.

Δυστυχῶς ὅμως φρουροὶ ἐφάνθησαν μετὰ μικρὸν ἐξῶθεν τοῦ ἱεροῦ τῆς παγόδας, καὶ κατέλαβον θέσεις ὥστε νὰ ἀποκωλύωσι πᾶσαν οἰανδήποτε προσέγγισιν.

Δύσκολον εἶνε νὰ περιγραφῆ ἡ ἀγανάκτησις τῶν τεσσάρων ἐκείνων ἀνδρῶν, διακοπέντων ἐν μέσῳ τοῦ ἔργου των. Πῶς νὰ σώσωσι πλέον τὸ θῦμα, μὴ δυνάμενοι νὰ φθάσωσι μέχρις αὐτοῦ; Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἔδακνε τοὺς γρόνθους του, ὁ δὲ Πονηρίδης ἦν ἐκτὸς ἑαυτοῦ, καὶ μόλις κατῴρθου νὰ συγκρατῆ αὐτὸν ὁ ὀδηγός. Μόνος ὁ ἀπαθὴς Φόγ ἀνέμενεν, οὐδόλως τὰ αἰσθήματά του ἐκδηλών.

— Πρέπει λοιπὸν νὰ φύγωμεν; ἠρώτησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ ὑποστράτηγος.

— Πρέπει νὰ φύγωμεν, ἀπήντησεν ὁ ὀδηγός.

— Ἄς περιμεινώμεν, εἶπεν ὁ Φόγ. Ἄρκει νὰ

εἶμαι αὖριον πρὸ μεσημβρίας εἰς τὸ Ἀλλαχαβάδ.

— Ἀλλὰ τί ἐλπίζετε; ὑπέλαβεν ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ. Μετὰ τινος ὥρας θὰ ἐξημερώσῃ, καί. . .

— Ἡ εὐκαιρία, τὴν ὁποίαν χάνομεν, ἤμπορεῖ νὰ παρουσιασθῇ τὴν τελευταίαν στιγμὴν.

Ἐποστράτηγος ἐπεθύμει ν' ἀνεγίνωσκεν, εἰ δυνατὸν, ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Φιλέα Φόγ.

Τί ἄρα προσεδόκα ὁ ψυχρὸς ἐκεῖνος Ἀγγλος; Μὴ ἐσκόπει νὰ ὀρμήσῃ τὴν ἐσχάτην ὥραν πρὸς τὴν νεαρὰν γυναῖκα, καὶ νὰ τὴν ἀρπάσῃ ἀναφανδὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν δημίων τῆς; Ὅτι ἦτο παραφροσύνη, καὶ δύσκολον ἦτο νὰ ὑπολάβῃ τις τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τοσοῦτον παράφρονα. Οὐχ ἦτον συνήθεσεν ὁ κ. Κρόμαρτυ νὰ ἀναμεινῇ μέχρι τῆς λύσεως τῆς φοβερᾶς σκηνῆς. Ὁ ὀδηγὸς ἐν ταύτοις δὲν ἀφῆκε τοὺς συντρόφους τοῦ ὅπου εἶχον καταφύγει, καὶ ἐπανήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἐξαιτίας, ὅπου πρότερον εὐρίσκοντο, καὶ ὅθεν, προσυλασσομένοι ὅπισθεν συστάδος δένδρων, ἠδύνατο νὰ παρατηρῶσι τὰς ομάδας τῶν κοιμωμένων.

Ἐπὶ τῶν Πονηρίδης, καθήμενος ἐπὶ τῶν πρώτων κλάδων δένδρου τινος, ἀνεμηρυκάτο ἰδέαν παράδοξον, ἥτις, ὡς ἀστραπὴ τὸ κατ' ἀρχὰς διαπεράσασα τὸ πνεῦμά του, εἶχεν ἐπὶ τέλους φιλώσει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του. «Τί τρέλλα!» εἶπεν ἐν ἀρχῇ· τὴν δὲ διελογίζετο: «Καὶ διατί ὄχι! ἄλλο μέσον δὲν ὑπάρχει, καὶ μὲ αὐτὰ τὰ κτήνη. . .»

Ὅπως δὴ ποτε ὁ Πονηρίδης δὲν διετύπωσε μὲν σαφέστερον τὴν ἰδέαν του, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὠλισθήσεν ὡς ὄψιν ἐπὶ τῶν χαυνητῶν κλάδων τοῦ δένδρου, ὧν τὰ ἄκρα ἐκάμπτοντο πρὸς τὴν γῆν.

Αἱ ὥραι παρήρχοντο, μετὰ μικρὴν δὲ λυκόφως ἀμυδρὸν προσνήγγειλε τὴν προσεχῆ ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τὸ σκότος ἦν πάντοτε βαθύ.

Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην, ἥτις ἦτο φαίνεται ἡ ἐπὶ τούτῳ ὀριζομένη, γενικῶς ἐγένετο ἀνάστασις τοῦ κύκλου νεαρῶν κλυτῶν πλῆθους. Οἱ ὄντιοι ἐξωγονήθησαν· κρότος τυμπάνων ἀντήχησε καὶ πάλιν, φωναὶ δὲ καὶ ἄσματα ἤκουσθησαν ὡς τὴν προτεραιάν. Εἶχε σπᾶνει ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ δυστυχὴς ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Τῶ ὄντι δὲ ἠνεώχθησαν αἱ πύλαι τοῦ τεμένους, καὶ φῶς ζωηρότερον διεχύθη ἐξ αὐτοῦ. Ὁ κ. Φόγ καὶ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ εἶδον τότε τὸ θῦμα, ζωηρῶς φωτιζόμενον, καὶ σφύρμενον ἐξω τῆς παγίδας ὑπὸ δύο ἱερέων. Τοῖς ἐφάνη μάλιστα, ὅτι, ἀποσειούσα τὸν λίθαργον τῆς μέθης ἐν ἐσχάτῃ ὀρμῇ αὐτοσυνητήσεως, προσεπάθει ἡ ἀτυχὴς νὰ διαφύγῃ τοὺς δημίους τῆς. Ἡ καρδιά τοῦ κ. Κρόμαρτυ ἀνεσκήρτησεν, δραξάμενος δὲ σπασμωδικῶς τῆς χειρὸς τοῦ κ. Φιλέα Φόγ, ἤσθάνθη μάχαιραν ἐν αὐτῇ.

Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην τὸ πλῆθος ἐκίνησεν. Ἦ

δὲ νεαρὰ γυνή, ἐμπεσοῦσα καὶ πάλιν εἰς τὸν πρότερον λίθαργον, ὃν εἶχον προκαλέσει οἱ καπνοὶ τῆς καννάβειως, διήλθεν ἀναμέσον τῶν φακιρῶν, οἵτινες τὴν προέπεμπον διὰ τῶν θρησκευτικῶν ὠρυγῶν τῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς εἶχε φανῆ τὸ σῶμα τοῦ γηραιοῦ Ἰνδοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς, συνελθόντες ἐκ τοῦ τρόμου τῶν ἐνόησαν ὅτι ἀρπαγὴ ἐγένετο. Ὁρμήσαν πάραυτα εἰς τὸ δάσος, ἀκολούθησαν μὲν οἱ ἀρπαγες, ἀλλὰ μετὰ μικρὴν οὔτε βέλη οὔτε σφαῖραι τοὺς ἐφθάνον πλέον, διότι ἡ φυγὴ τῶν ἦτο ταχεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ἐν ᾧ ὁ Φιλέας Φόγ διέρχεται τὸ θαυμασιὸν λεκανοπέδιον τοῦ Γάγγου, χωρὶς καὶ τὰ συλλογισθῆναι τὸ ἴδιον.

Ἡ τολμηρὰ ἀρπαγὴ εἶχεν ἐπιτύχει καὶ μετὰ μίαν ὥραν ὁ Πονηρίδης ἐγέλα ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του. Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ ἀτρομήτου νέου, ὁ δὲ κύριος τοῦ τῶ εἶπε: «Καλὰ!» ὅπερ ὑπὸ τοῦ εὐπατρίδου ἐκείνου λεγόμενον ἐσήμαινε μεγίστην ἐπιδοκιμασίαν. Πρὸς ταῦτα δὲ ὁ Πονηρίδης ἀπήντησεν, ὅτι πᾶσα ἡ τιμὴ τοῦ ἐπιχειρήματος ἀνήκειν εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι αὐτὸς ἰδέαν μόνον παράδοξον εἶχε συλλάβῃ, καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμι, συλλογίζομενος ὅτι ἐπὶ τινος στιγμᾶς αὐτὸς, ὁ Πονηρίδης, ὁ πρῶτον σγαινοβάτης, ὁ πρῶτον λοχίας τῶν πυροσβεστῶν ὑπῆρξε τεταρταχέυμενος ἰνδὸς ἡγεμὼν καὶ χῆρος χαριστάτης γυναικός.

Ἡ νεαρὰ Ἰνδῆ, οὐδόλως συναίσθανθεῖσα τὰ γινόμενα, ἀνεπαύετο ἐντὸς ἐνός ἐκ τῶν καλῶν, περιτετυλιγμένη δι' ὀδοιπορικῶν σκεπασμάτων.

Ἐλέφας ἐν τοσοῦτω, ὀδηγούμενος ἀσφαλῆστατα ὑπὸ τοῦ Πασιδίου, διέτρεχε δρομαίως τὸ σκοτεινὸν ἐπὶ δάσος, μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως εἰσῆρχετο εἰς εὐρείαν πεδιάδα. Τὴν ἑβδόμην ὥραν ἐγένετο σταθμός, ἀλλ' ἡ νεαρὰ γυνὴ διετέλει ἐπὶ ἐν πλήρει ληθάργῳ. Ὁ ὀδηγὸς ἠὲ ἔδωκε νὰ πῆ ὀλίγον ὕδωρ μεμιγμένον μετ' οἴνοπνεύματος, ἀλλ' ἡ ναρκωτικὴ ἐνέργεια, ἥτις ἐβάρυνεν ἐπ' αὐτῆς, ἐμελλε νὰ παραταθῇ ἐπὶ τινὰ ἐπὶ χρόνον.

Ἐπὶ τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς εἶχε φανῆ τὸ σῶμα τοῦ γηραιοῦ Ἰνδοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς, συνελθόντες ἐκ τοῦ τρόμου τῶν ἐνόησαν ὅτι ἀρπαγὴ ἐγένετο. Ὁρμήσαν πάραυτα εἰς τὸ δάσος, ἀκολούθησαν μὲν οἱ ἀρπαγες, ἀλλὰ μετὰ μικρὴν οὔτε βέλη οὔτε σφαῖραι τοὺς ἐφθάνον πλέον, διότι ἡ φυγὴ τῶν ἦτο ταχεῖα.

Ἐπὶ τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς εἶχε φανῆ τὸ σῶμα τοῦ γηραιοῦ Ἰνδοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς, συνελθόντες ἐκ τοῦ τρόμου τῶν ἐνόησαν ὅτι ἀρπαγὴ ἐγένετο. Ὁρμήσαν πάραυτα εἰς τὸ δάσος, ἀκολούθησαν μὲν οἱ ἀρπαγες, ἀλλὰ μετὰ μικρὴν οὔτε βέλη οὔτε σφαῖραι τοὺς ἐφθάνον πλέον, διότι ἡ φυγὴ τῶν ἦτο ταχεῖα.

Ἡ τολμηρὰ ἀρπαγὴ εἶχεν ἐπιτύχει καὶ μετὰ μίαν ὥραν ὁ Πονηρίδης ἐγέλα ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του. Ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτυ ἐσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ ἀτρομήτου νέου, ὁ δὲ κύριος τοῦ τῶ εἶπε: «Καλὰ!» ὅπερ ὑπὸ τοῦ εὐπατρίδου ἐκείνου λεγόμενον ἐσήμαινε μεγίστην ἐπιδοκιμασίαν. Πρὸς ταῦτα δὲ ὁ Πονηρίδης ἀπήντησεν, ὅτι πᾶσα ἡ τιμὴ τοῦ ἐπιχειρήματος ἀνήκειν εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι αὐτὸς ἰδέαν μόνον παράδοξον εἶχε συλλάβῃ, καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμι, συλλογίζομενος ὅτι ἐπὶ τινος στιγμᾶς αὐτὸς, ὁ Πονηρίδης, ὁ πρῶτον σγαινοβάτης, ὁ πρῶτον λοχίας τῶν πυροσβεστῶν ὑπῆρξε τεταρταχέυμενος ἰνδὸς ἡγεμὼν καὶ χῆρος χαριστάτης γυναικός.

Ἡ νεαρὰ Ἰνδῆ, οὐδόλως συναίσθανθεῖσα τὰ γινόμενα, ἀνεπαύετο ἐντὸς ἐνός ἐκ τῶν καλῶν, περιτετυλιγμένη δι' ὀδοιπορικῶν σκεπασμάτων.

Ἐλέφας ἐν τοσοῦτω, ὀδηγούμενος ἀσφαλῆστατα ὑπὸ τοῦ Πασιδίου, διέτρεχε δρομαίως τὸ σκοτεινὸν ἐπὶ δάσος, μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως εἰσῆρχετο εἰς εὐρείαν πεδιάδα. Τὴν ἑβδόμην ὥραν ἐγένετο σταθμός, ἀλλ' ἡ νεαρὰ γυνὴ διετέλει ἐπὶ ἐν πλήρει ληθάργῳ. Ὁ ὀδηγὸς ἠὲ ἔδωκε νὰ πῆ ὀλίγον ὕδωρ μεμιγμένον μετ' οἴνοπνεύματος, ἀλλ' ἡ ναρκωτικὴ ἐνέργεια, ἥτις ἐβάρυνεν ἐπ' αὐτῆς, ἐμελλε νὰ παραταθῇ ἐπὶ τινὰ ἐπὶ χρόνον.

Ἐπὶ τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς εἶχε φανῆ τὸ σῶμα τοῦ γηραιοῦ Ἰνδοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς, συνελθόντες ἐκ τοῦ τρόμου τῶν ἐνόησαν ὅτι ἀρπαγὴ ἐγένετο. Ὁρμήσαν πάραυτα εἰς τὸ δάσος, ἀκολούθησαν μὲν οἱ ἀρπαγες, ἀλλὰ μετὰ μικρὴν οὔτε βέλη οὔτε σφαῖραι τοὺς ἐφθάνον πλέον, διότι ἡ φυγὴ τῶν ἦτο ταχεῖα.

Ἐπὶ τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς εἶχε φανῆ τὸ σῶμα τοῦ γηραιοῦ Ἰνδοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς, συνελθόντες ἐκ τοῦ τρόμου τῶν ἐνόησαν ὅτι ἀρπαγὴ ἐγένετο. Ὁρμήσαν πάραυτα εἰς τὸ δάσος, ἀκολούθησαν μὲν οἱ ἀρπαγες, ἀλλὰ μετὰ μικρὴν οὔτε βέλη οὔτε σφαῖραι τοὺς ἐφθάνον πλέον, διότι ἡ φυγὴ τῶν ἦτο ταχεῖα.

Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ὁ ὀδηγὸς ἀνήγγειλε τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαχαβάδ, ὅπου ἤρχιζε πάλιν ὁ διακεκομμένος σιδηροδρόμος, οὔτινος αἱ ἀμαξοστοιχίαι διανύουσιν εἰς ἐν σχεδὸν ἡμερονύκτιον τὸ μεταξὺ Ἀλλαχαβάδ καὶ Καλκούτης διάστημα.

Οὕτω δὲ ὁ Φιλέας Φόγ ἐμελλε νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως, ὅπως ἐπιβιβασθῇ τὴν ἐπαύριον 25 ὁκτωβρίου, περὶ τὴν μεσημβρίαν, εἰς τὸ διὰ Χόγγ-Κόγγ ἀναχωροῦν ἀτμοκίνητον.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀπετέθη ἐν τινι δωματίῳ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, ὁ δὲ Πονηρίδης παρεγγέθη νὰ φροντίσῃ, ὅπως τῇ ἀγοράσῃ ὅσα ἠθέληεν εὑρεῖ ἐνδυμασίας ἀντικείμενα, οἷον ἐσθῆτας, ἐπώμια, σισύρας, κ.τ.τ., λαθὼν ἐπὶ τούτῳ ἀπερίοριστον παρὰ τοῦ κυρίου του πίστωσιν. Ἀνεχώρησεν ἐπομένως εὐθύς, καὶ διέδραμε τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως.

Τὸ Ἀλλαχαβάδ—πόλις θεοῦ—εἶνε μία τῶν ἱερωτάτων πόλεων τῆς Ἰνδικῆς, καθότι καίται ἐπὶ τῆς συμβολῆς δύο ἱερῶν ποταμῶν, τοῦ Γάγγου καὶ τοῦ Ζούμα, ὧν τὰ βεῖθρα προσελκύνουσι πάντας τῆς χερσονήσου τοὺς προσκυνητάς. Γνωστὸν δὲ εἶνε ἄλλως, ὅτι κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Ῥαμαϊάνας, ὁ Γάγγης πηγάζει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὅθεν, χάρις εἰς τὸν Βράμαν, καταβαίνει εἰς τὴν γῆν.

Ἐνῶ ὁ Πονηρίδης ἠγόραζεν, εἶδε συνάμα καὶ τὴν πόλιν, ἣν ὑπερήσπιζεν ἄλλοτε μεγαλοπρεπὲς φρούριον, μεταβλήθην εἰς δημοσίαν φυλακὴν. Οὔτε βιομηχανία οὔτε ἐμπόριον ὑπάρχουσι πλέον ἐν αὐτῇ, τῇ τοσοῦτον ἄλλοτε ἐμπορικῇ καὶ βιομηχανίῳ πόλει. Ὁ δὲ Πονηρίδης, ὅστις μάτην ἀνεζήτησε κατάστημα νεωτερισμῶν, ὡς εἰ εὐρίσκατο εἰς τὴν Regent Street τοῦ Λονδίνου, μάλιστα εὔρε τέλος παρὰ τινι Ἰουδαίῳ μεταπράτῃ τὰ ἀναγκαῖα αὐτῶ, ἥτοι ἐσθῆτα ἐκ σκωτικοῦ ὑφάσματος, εὐρύν τινα μανδύαν, καὶ μεγαλοπρεπῆ σισύραν ἐκ δέρματος ἐνυδρίδος, ἣν ἀδιστακτικῶς ἐπλήρωσεν ἑβδομήκοντα πέντε λίρας. Εἶτα δὲ θριαμβευτικῶς ἐπανήλθεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου.

Ἡ κυρία Ἀουδὰ ἤρχιζεν ἤδη νὰ συνέρχεται. Ὁ λίθαργος διελύετο βαθμηδόν, καὶ οἱ πρῶοί τῆς ὀφθαλμοὶ ἀνελάμβανον πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἰνδικὴν γλυκύτητα.

Ὁ βασιλεὺς ποιητῆς Οὐσσάφ-Οὐδδαούλ, ὕμνων τὰ θέλητρα τῆς βασιλείας τῆς Ἀχμεναγάρας, ἐκφράζεται ὡς ἐξῆς:

«Ἡ στιλπνὴ τῆς κόμης, εἰς δύο χωριζομένη, » περιβάλλει ἐκατέρωθεν τὴν ἀρμονικὴν περιφέρειαν τῶν ἀδρῶν τῆς καὶ λευκῶν παρειῶν, ὧν » ἀπαστράπτει ἡ λεία καὶ ἀνθηρὰ χροιά. Αἱ ἐ» θενώδεις ὀφρὺς τῆς ἔχουσι τὸ σχῆμα καὶ τὴν

«δύναμιν τοῦ τόξου τοῦ Κάμα, θεοῦ τοῦ ἔρωτος, καὶ ὑπὸ τὰς μακρὰς μεταξώδεις βλεφαρίδας» τῆς, ἐν τῇ μελανῇ κόρῃ τῶν μεγάλων δικυγῶν τῆς ὀφθαλμῶν, ἀντανακλῶνται, ὡς ἐπὶ τῶν ἱερῶν λιμνῶν τῶν Ἰμαλαίων, αἱ φαινόταται ἀκτίνες τοῦ οὐρανοῦ φωτός. Οἱ ὀδόντες αὐτῆς, μικροί, λευκοὶ καὶ ἴσοι, στίλβουσι διὰ τῶν μειδιῶντων χειλέων τῆς, ὡς δρόσου σταγόνες ἐν ἡμικλείστῳ κάλυκι ἄνθους ροιᾶς. Τὰ μικρὰ καὶ συμμέτρως καμπτόμενα ὠτά τῆς, αἱ ῥοδιναὶ τῆς χεῖρες, οἱ πόδες αὐτῆς οἱ τοξοειδεῖς καὶ τρυφεροὶ ὡς κάλυκες λωτοῦ, ἀστράπτουσι ὡς οἱ ὠραιότεροι τῶν μαργαριτῶν τοῦ Σεϋλάν, ὡς οἱ καθαρῶτατοι τῆς Γολκόνδης ἀδάμαντες. Ἡ λεπτή καὶ λιγυρὰ τῆς ὀσφύς, ἦν δύναται ἡ χεὶρ νὰ περισφιγῆ, ἀναδεικνύει ἐτι μᾶλλον τὴν εὐκαμπῆ τοῦ ἀναστήματος τῆς κομψότητά καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ στήθους τῆς, ὅπου ἡ ἀκμάζουσα νεότης ἀναπτύσσει τοὺς καλλίστους τῶν θησαυρῶν αὐτῆς. Ὑπὸ τὰς μεταξίνας δὲ πτυχὰς τοῦ γιγῶνός τῆς φαίνεται αὐτῇ λαξευθεῖσα ἐξ ἀπέφθου ἀργύρου ὑπὸ τῆς θείας χειρὸς τοῦ ἀθανάτου γλύπτου Βισβακάρμα.»

Καὶ χωρὶς ὅμως τοῦ ποιητικοῦ τούτου κόμπου, ἀρκεῖ μόνον νὰ ρηθῆ ὅτι ἡ κ. Ἀουδά, ἡ χήρα τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Βουνδελοκούνδ, ἦτο θελκτικωτάτη γυνή, καθ' ὅλην τὴν εὐρωπαϊκὴν τῆς λέξεως σημασίαν. Ἐλάλει καθαρῶτατα τὴν ἀγγλικὴν, καὶ οὐδεμίαν εἶπεν ὁ ὀδηγὸς ὑπερβολὴν, ἰσχυρισθεῖς, ὅτι ἡ ἀνατροπὴ εἶχεν ἐντελῶς μεταμορφώσει τὴν νεαράν ἐκείνην Παρσίδα.

Ἐν τούτοις ἡ ἀμαξοστοιχία ἐμελλε νὰ καταλίπη μετὰ μικρὸν τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαχάδ, ὁ δὲ Παρσίδης ἀνέμενεν. Ὁ κ. Φόγ ἐπλήρωσεν αὐτῷ τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα, χωρὶς νὰ προσθέσῃ ὀβολόν. Τοῦτο ἐξέπληξέ πῶς τὸν Πονηρίδην, γνωρίζοντα τί ὄφειλεν ὁ κύριός του εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ ἐλεφαντοκόμου, ὅστις εἶχεν ἀληθῶς διακινδυνεύσει τὴν ζωὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Πιλλαγῆ, καὶ δυσκόλως ἤθελε βραχύτερον διαφύγει τὴν ἐκδίκησιν τῶν Ἰνδῶν, ἂν οὗτοι ἐμάνθανον τὴν συνονοχὴν του.

Ἐμενε δὲ προσέτι ἐκκρεμῆς καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Κιούνη. Τί θὰ ἐγίνετο ὁ τοσοῦτον ἀκριβὰ ἀγορασθεὶς ἐλέφας; Ἀλλ' ὁ Φιλίας Φόγ εἶχεν ἤδη ἀποφασίσει τὰ περὶ τούτου.

— Παρσίδα, εἶπεν εἰς τὸν ὀδηγόν, ὑπῆρξες πρόθυμος καὶ ἀφωσιωμένος. Καὶ ἐπλήρωσα μὲν τὴν ὑπηρεσίαν σου, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ἀφοσίωσίν σου. Θέλεις αὐτὸν τὸν ἐλέφαντα; σοῦ τὸν χαρίζω.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ὀδηγοῦ ἀπίστραψαν ἐκ χαρᾶς.

— Μοῦ χαρίζετε ὀλόκληρον περιουσίαν, ἐνδοξότατε! ἀνέκραξε.

— Πάρε τον, ὀδηγέ, προσέθηκεν ὁ κ. Φόγ, καὶ πάλιν ἐγὼ μένω ὀφειλέτης σου.

— Εὐρε, ὠραία! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης.

Πάρε τον, φίλε μου! ὁ Κιούνης εἶνε γενναῖον καὶ ἀνδρείον ζῶον.

Πορευθεὶς δὲ πρὸς τὸν ἐλέφαντα, τῷ προσέφερε βώλους τινὰς σακχάρου, λέγων:

— Νά, Κιούνη, παιδί μου, φάγε!

Ὁ ἐλέφας ἐγρύλλισε μὲν τὸ κατ' ἀρχὰς εὐχαρίστως, εἶτα δὲ τυλίξας τὴν προβοσκίδα του περὶ τὴν ζώνην τοῦ Πονηρίδου, ἀνύψωσεν αὐτὸν μέχρι τῆς κεφαλῆς του. Ὁ Πονηρίδης, οὐδὲλως φοβηθεὶς, ἐθώπευσε τὸ ζῶον, ὅπερ ἀπέθηκεν αὐτὸν πάλιν ἡρέμα χαμαί, καὶ ἀνταπεκρίθη διὰ θερμῆς χειραψίας εἰς τὴν προβοσκίδαφιαν του ἐκείνην.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ Φιλίας Φόγ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτν καὶ ὁ Πονηρίδης, καθήμενοι ἐντὸς ἀνέτου ἀμάξης, ἧς ἡ κ. Ἀουδά κατεῖχε τὴν καλλίστην θέσιν, ἔτρεχον διὰ πάσης τοῦ ἀπομοῦ τῆς δυνάμεως πρὸς τὴν Βεναρῆς.

Τὰ χωρίζοντα τὴν πόλιν ταύτην ἀπὸ τοῦ Ἀλλαχάδ ὀδοκίοντα μίλια διηνοῦθησαν ἐντὸς δύο ὥρων, κατ' αὐτὸ δὲ τὸ διάστημα ἡ νεαρὰ γυνὴ συνῆλθεν ἐντελῶς, διαλυθέντων τῶν ναρκατικῶν καπνῶν τοῦ χάγγ.

Φαντάζεται ὁ ἀναγνώστης πόσον κατεπλάγη, βλέπουσα ὅτι διέτρεχε σιδηροδρομικόν, ὅτι εὕρισκετο ἐντὸς ἀμάξης σιδηροδρομικῆς, ὅτι ἐφόρει εὐρωπαϊκὰ ἐνδύματα, καὶ ἐκάθητο ἐν μέσῳ ὀδοπόρων παντελῶς ἀγνώστων εἰς αὐτήν!

Τὸ κατ' ἀρχὰς οἱ συνοδοιπόροι τῆς παρέσχον εἰς αὐτὴν πᾶσαν περιποίησιν καὶ τὴν ἀνεζωογόντησαν δι' ὀλίγων σταγόνων σακχαρώδους ποτοῦ· εἶτα δὲ ὁ ὑποστράτηγος διηγήθη αὐτῇ τὰ διατρέξαντα, παραστήσας ἰδίως τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Φιλίας Φόγ, μὴ δισταπῶντος νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του πρὸς σωτηρίαν τῆς, καὶ τὴν εὐτυχεῖ λύσιν τοῦ συμβάντος, ὀφειλομένην εἰς τὴν τολμηρὰν ἐπινοήσιν τοῦ Πονηρίδου.

Ὁ κ. Φόγ οὐδὲν προσέθηκεν εἰς τὴν ἀφήγησιν, ὁ δὲ Πονηρίδης ἐπανελάμβανεν ἐντροπέμενος, ὅτι «δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ γίνεταί λόγος.»

Ἡ κ. Ἀουδά κῦχαρίστησεν ἐκθύμως τοὺς σωτηρὰς τῆς, διὰ τῶν δακρύων τῆς μᾶλλον ἢ διὰ λέξεων, καὶ οἱ πρῶοί τῆς ὀφθαλμοὶ μᾶλλον ἢ τὰ γέλινα τῆς ὑπῆρξαν τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς οἱ διερμηνεῖς. Εἶτα δὲ, ἀναλογισθεῖσα τὴν σκηνὴν τῆς ἀνθρωποθυσίας, καὶ ἀναβλέπουσα περὶ αὐτὴν τὸ Ἰνδικὸν ἔδαφος, ἐφ' οὗ τοσοῦτοι τὴν ἀνέμενον ἐτι κίνδυνοι, κατελήθη ὑπὸ φρικιάσεως.

Ὁ κ. Φόγ ἐνόησε τί διελογίζετο ἡ κ. Ἀουδά, καὶ ὅπως τὴν ἐνθάρρυνε, τῇ πρότεινε, μετὰ πολλῆς ἄλλως ψυχρότητος, νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς Χόγγ-Κόγγ, ὅπου νὰ διαμείνῃ μέχρις οὗ λησμονηθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ἡ κ. Ἀουδά ἐδέχθη μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν προσφοράν, διότι ἐν Χόγγ-Κόγγ ἀκριβῶς διέμενον εἰς τῶν συγγενῶν τῆς, Παρσίδης ἐπίσης καὶ εἰς τῶν πρώτων ἐμπόρων τῆς πόλεως ἐκεί-

νης, καθαρῶς ἀγγλικῆς, καὶ τοὶ κειμένῃς ἐπὶ τῆς σινικῆς χώρας.

Τὴν ἡμίσειαν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ἡ ἀμαξοστοιχία ἴστατο εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Βεναρῆς. Αἱ βραχυμανικαὶ παραδόσεις βεβαιούσιν, ὅτι ἡ πόλις αὕτη κεῖται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Κασῆς, ἧτις ἐκρέματο ἄλλοτε ἐν τῷ κενῷ, μεταξὺ τοῦ ζηνίθ καὶ τοῦ ναδίρ, ὡς ὁ τάφος τοῦ Μωάμεθ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως ἐκείνην, τὴν θετικωτέραν, ἡ Βεναρῆς, — Ἀθῆναι τῆς Ἰνδικῆς, κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἀνατολικολόγων, — ἔκειτο πεζότατα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ὁ Πονηρίδης κατῶρθωσε νὰ ἴδῃ ἐπὶ στιγμὴν τὰς ἐκ κεράμων οἰκίας τῆς καὶ τὰς ἐκ καλαμωτῶν καλύβας αὐτῆς, ἐξ ὧν οἰκτρά ὄλωσ ἀπέβαιναν ἡ θεὰ τῆς, στερουμένη οἰουδήποτε ἰδιάζοντος χαρακτῆρος.

Ἐκεῖ ἐμελλε νὰ μείνῃ ὁ κ. Φραγκίσκος Κρόμαρτν, καθότι ὀλίγα μίλια πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ἐσκήνουν τὰ στρατεύματα, πρὸς ἃ μετέβαιναν. Ἀπεχαιρέτισε λοιπὸν ὁ ὑποστράτηγος τὸν Φιλίαν Φόγ, ἐπευχόμενος αὐτῷ πᾶσαν δυνατὴν ἐπιτυχίαν, καὶ εὐχόμενος συνάμα εἰς αὐτὸν νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν περιουσίαν, οὐχὶ τοσοῦτον ἰδιοτρόπως, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπωφελῶς. Ὁ κ. Φόγ ἔθλιψεν ἑλαφρῶς τοὺς δακτύλους τοῦ συνοδοιπόρου του, ἡ δὲ κ. Ἀουδά ἀπεχαιρέτισεν αὐτὸν τρυφερώτερον, λέγουσα, ὅτι οὐδέποτε ἤθελε λησμονήσῃ, τί ὄφειλεν εἰς τὸν κ. Φραγκίσκον Κρόμαρτν. Ὁ Πονηρίδης, τιμηθεὶς δι' ἐγκαρδίου χειραψίας ὑπὸ τοῦ ὑποστράτηγου, ἠρώτησεν αὐτόν, ποῦ καὶ πότε ἤθελε δυνηθῆ νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οἱ συνοδοιπόροι μετὰ μικρὸν ἐχωρίσθησαν.

Πέραν τῆς Βεναρῆς ὁ σιδηροδρομὸς παρηκολούθει ἐν μέρει τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Γάγγου, διὰ τῶν ὑέλων δὲ τῆς ἀμάξης, εὐδίου ὄντος τοῦ καιροῦ, ἐφαίνετο τὸ ποικίλον τοπίον τοῦ Βεχάρ: ὄρη χλοοσκεπῆ, ἀγροὶ ἐσπαρμένοι σῖτον, κριθὴν καὶ ἀραβόσιτον, ποτάμια καὶ ἔλη πλήρη πρασίνων κροκαδεῖλων, χωρία εὐμορφα καὶ δάση χλοάζοντα ἐτι. Ἐλεφαντῆς τινες καὶ βόες Ἰνδοὶ ἤρχοντο καὶ ἐλούοντο εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ὀμάδες Ἰνδῶν ἐκατέρου τοῦ φύλου ἐξετέλουν εὐλαβῶς τοὺς ἱερούς των καθαρμούς, καὶ τοὶ ἡ ὦρα τοῦ ἔτους ἦν ἤδη προκεχωρημένη καὶ ἱκανῶς ψυχρά. Οἱ πιστοὶ αὐτοὶ, ἐχθροὶ θανάσιμοι τοῦ βουδισμού, εἰσὶ θερμοὶ ὀπαδοὶ τῆς βραχυμανικῆς θρησκείας, ἐνσαρκουμένης εἰς τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα: τὸν Βισνοῦν, ἡλιακὴν θεότητα, τὸν Σίθαν, προσωποποίησιν τῶν φυσικῶν δυνάμεων, καὶ τὸν Βράμαν, ὑψιστον ἄρχοντα τῶν ἱερέων καὶ νομοθετῶν. Πῶς ὅμως ἄρα γέ ὁ Βράμας αὐτός, ὁ Σίθας καὶ ὁ Βισνοῦς θὰ ἐβλεπον νῦν τὴν Ἰνδικὴν ἐκείνην χώραν, παντελῶς ἐκβετανωθεῖσαν, καθ' ὃν χρόνον τὰ ἀτμοκίνητα διέσχίζον

βουχόμενα τὰ ἱερά τοῦ Γάγγου νάματα, φοβίζοντα τοὺς ἐφιπταμένους τῶν ρεῖθρων του λάρους, τὰς βοσκούσας παρὰ τὰς ὄχθας του γελῶνας καὶ τοὺς ἐξηπλωμένους ἐπ' αὐτῶν εὐλαβεῖς!

Ὁλον ἐκεῖνο τὸ παρόραμα παρῆλθεν ὡς ἀστραπή, πολλάκις δὲ καὶ νέφη ἀτμοῦ λευκοῦ συνεκάλυψαν τὰς λεπτομερείας του. Μόλις που κατῶρθωσαν οἱ ὀδοιπόροι νὰ ἴδωσιν ἐν παρόδῳ τὸ φρούριον τοῦ Χουνάρ, κείμενον εἰκοσι μίλια νοτιοανατολικῶς τῆς Βεναρῆς καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἀρχαίαν ἀκρόπολιν τῶν ἡγεμόνων τοῦ Βεχάρ, τὴν Γαζεπούρ καὶ τὰ διάστημα ῥοδοσακτιήρια τῆς, τὸν τάφον τοῦ λόρδου Κορνοῦάλλης, ὑψόμενον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Γάγγου, τὴν ἰσχυρὰν πόλιν τοῦ Βουζάρ, τὴν Πάτναν, πόλιν μεγάλην ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανον, ὅπου τελεῖται ἡ κυριωτάτη ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἐμπορεία τοῦ ὀπίου, καὶ τὴν Μογγίρ τέλος, πόλιν εὐρωπαϊκωτάτην, ἀγγλικὴν ὡς ἡ Μαγγεστρία καὶ ἡ Βιρμιγγάμη, διάστημα δὲ διὰ τὰ ἐν αὐτῇ χυτήρια σιδήρου, τὰ μηχανουργεῖα τῆς καὶ τὰ ἐργαστῆρια ἀγγεμάχων ὄπλων, καὶ ἧς αἱ ὑψηλαὶ κάμινοι κατεββύπαινον διὰ μελανῆς ἀσβούλης τὸν οὐρανὸν τοῦ Βράμα—οἶνεὶ γρονθοκοποῦσαι ἀληθῶς τὸν οὐρανὸν κόσμον τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας.

Εἶτα ἐπῆλθεν ἡ νύξ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὤρων τῶν τίγγρων, τῶν ἄρκτων καὶ τῶν λύκων, οἵτινες ἐφευγον πρὸ τῆς ἀτμομηχανῆς, ἡ ἀμαξοστοιχία παρῆλθεν ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ βίᾳ, καὶ οὔτε τῆς Βεγγάλης τὰ θαυμάσια εἶδον οἱ ὀδοιπόροι, οὔτε τὴν Γολκόνδην, οὔτε τὰ ἐρείπια τῆς Γούρ, οὔτε τὴν Μουρσιδαβάδ, τὴν ἄλλοτε πρυτεύουσάν, οὔτε τὸ Βουδθάν, οὔτε τὴν Οὐγγλῆ, οὔτε τὴν Χαρδεναγό, τὴν γαλλικὴν αὐτὴν γωνίαν τοῦ Ἰνδικοῦ ἐδάφους, ἐφ' ἧς ὑπερηφάνως θ ἐβλεπον ὁ Πονηρίδης κυματίζουσαν τὴν σημαία τῆς πατρίδος του!

Τέλος τὴν ἐβδόμην ὥραν τῆς πρωΐας ἐφθασεν ἡ ἀμαξοστοιχία εἰς Καλκούταν, τὸ ἀτμοκίνητον δὲ, ὅπερ ἀνεχώρει εἰς Χόγγ-Κόγγ, ἀπέπλεε τὴν μεσημβρίαν. Ὡστε ὑπελείποντο ἐτι πέντε ὥραι εἰς τὸν Φιλίαν Φόγ.

Κατὰ τὸ δρομολογίον του ὁ εὐπατριδῆς οὐτός ὄφειλε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἰνδικῆς τὴν 25 ὀκτωβρίου, ἧτοι τὴν εἰκοστὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἐκ Λονδίνου ἀναχώρησίν του, καὶ ἐφθάνεν ἀληθῶς τὴν ὠρισμένην ἡμέραν. Οὔτε προέτρεχεν ἐπομένως, οὔτε καθυστέρει, διότι αἱ δύο ἡμέραι, ἃς εἶχε κερδήσει μετὰ τὸ Λονδίνου καὶ Βομβάης, εἶχον ἀπολεσθῆ δυστυχῶς, ὡς εἶδον οἱ ἀναγνώσται, κατὰ τὴν διάβασιν τῆς Ἰνδικῆς χερσονήσου· ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποτεθῆ, ὅτι ὁ κ. Φιλίας Φόγ δὲν τὰς ἐλυπεῖτο.

[Ἐπειτα συνέχεται.]

Τὸ μᾶλλον καταπικνόμενον μέρος τῆς Εὐρώπης εἶνε τὸ Βέλγιον.

ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΓΡΑΙΚΟΡΩΜΑΙΩΝ

Παραπονούμεθα σήμερον διὰ τούς φόρους, ἀλλὰ τίς σύγκρισις μεταξύ τούτων, μήτε αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐξακουσμένων, καὶ τῶν ἐπὶ τῶν Γραικορωμαίων; Διηγούμεθα.

Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος ἐπέβαλε τὸ λεγόμενον *Κεφαλιατικὸν*, φόρου εἶδος, ὅστις ἐλέγγοτο καὶ τοῦ *Μ. Μ. Λεγγύου*, διότι οἱ πλούσιοι ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐγγυηθῶσι διὰ τὸς ἑκατοσ πτωχοῦς.

«Πεσόντων δὲ τῶν χειρῶν τειχῶν τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦ μεγάλου σεισμοῦ, διελάλησεν ὁ βασιλεὺς (Ἀέων ὁ Ἰσαυρος) λέγων ὅτι ὑμεῖς οἱ τῆς πόλεως ἀδυνατεῖτε τὰ τείχη κτίζειν, ἀλλὰ προσετάξαμεν τοῖς διοικηταῖς τῶν Θεμάτων ἀπαιτεῖν εἰς τὸν κανόνα, κατὰ νόμισμα μιλιάρισιον² ἐν, καὶ λαμβάνει αὐτὸ ἡ βασιλεία, καὶ κτίζει αὐτό. Ἐντεῦθεν ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια, παρέχειν τὰ δικέρατα.»³ Εἰς τὸ δόσιμον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἦτον ἐξ φάλλεις,⁴ προσέθηκεν ὕστερον Νικηφόρος ὁ ἀπὸ Γενικῶν ἄλλας ἐξ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη *Δικερατοεξάφολλος*.

Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Νικηφόρος, χρηματιστὴς πάντων δεινότητος, διότι ὑπῆρξε Δεσφερδάρης,⁵ «συναγαγὼν, λέγει ὁ Θεοφάνης, τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισήμους ναυκλήρους, δέδωκεν ἐπὶ τὸν τετρακεράτον τὸ νόμισμα ἀνά χρυσίου λίτρας δώδεκα, τελούντας καὶ τὰ συνήθη κομμέρια!» Τοῦτο θὰ εἶπη μίαν φορὰν τόκος! εἰκοσιτέσσαρα τοῖς ἑκατόν!!

Αὐτὸς οὗτος εἶχεν ἐπιβάλλει καὶ τὸ λεγόμενον *Καπρικὸν* ἢ *Καπριατικὸν*, φόρον συνιστάμενον εἰς τεσσαράκοντα πέντε σχεδὸν σολῖδα, πληρωνόμενα κατ' ἔτος δι' ἑκάστην καπνοδόχον, τοῦ ὁποίου δὲν ἐξήρουντο οὔτε τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἰκίων οἱ ἐνοικιάτορες. «Τοῖς τῶν εὐαγῶν οἰκῶν παροίκους τὰ καπρικά ἀπαιτεῖσθαι», ὀρίζει μίαν του Νεαρά.

Ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐπενοήθη καὶ τὸ *Λεπρικὸν*, φόρος οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος, καθὼς ἐνόμισαν τῶν Εὐρωπαίων τινές, ἀλλ' ἐπὶ τῶν θυρίδων ἐκάστης οἰκίας τῶν ἐπὶ τῆς λεωφόρου. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τούτου, τὸ δεινὸν τῆς φορολογίας εἶχε φθάσει εἰς τοιαύτην ὑπερβολήν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ ἀλιτηρίου ἐκείνου Ἰωάννου τοῦ Καππαδόκου, ὅστε ὁ Λυδὸς Ἰωάννης, ἀφοῦ ἀναφέρει μυστρία εἶδη δασμῶν, εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῶν φορολογουμένων ἀποδίδει καὶ τὴν τρομερὰν ἐκείνην πυρκαϊάν, ἥτις, ἀπὸ τῶν τῆς αὐτῆς ἀρχαμένων εἰσόδων, ἀπετέρωσε τὰ τρία πέμπτα σχεδὸν τῆς πόλεως.

1. Νομῶν.—2. Μιλιάρισιον—εἶδος λεπτοῦ νομίσματος, δωδέκαστον τοῦ σολδίου.—3. Εἰκοσιτέσσαρα κεράτια—ἐν χρυσῶν νόμισμα.—4. Φάλλεις—λεπτότατον χαλκῶν νόμισμα, (δολός).—5. Δεσφερδάρης—ὑπάλληλος διοικητικῶν τῆς Οἰκονομικῆς.

Ὁ δὲ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἐπέβαλε καὶ τὸ *Ἀλαμανικὸν*, ὅταν ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ ἱκανὰ χρυσοῦ τάλαντα, ὡς ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς Ἀλαμανοὺς.

Ἀναφέρεται δὲ καὶ *Χαρτιατικὸν*, ὅποιον δὲ τι εἶδος φορολογίας ἦν, ἀγνοῶ, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἦτον τὸ ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου.

Ἄλλ' ὁ ἐπαχθέστατος τῶν φόρων ἦτον ὁ κληθεὶς τοῦ *Χρυσαργῆρου*, διότι ἐπληρόντο καὶ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἀργυρον, ἐνῶ οἱ λοιποὶ φόροι ἐπληρόντο μόνον εἰς χρυσόν· ἦτο δὲ εἶδος φόρου ἐπὶ τῶν ζώων (ἵππων, ἡμιόνων, ὄνων, βοῶν καὶ κυνῶν) καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, τοῦ ὁποίου δὲν ἦσαν ἐλεύθεροι οὔτε οἱ ἐπαῖται, οὔτε αἱ ἐταῖραι, εἰσεπράττετο δὲ καὶ διὰ βασιάνων.

Τὸ κυριώτερον εἰσόδημα τῶν Αὐτοκρατόρων ἦτον ἀπὸ τῶν τελωνείων καὶ ἀπ' αὐτῆς ἰδίως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τῆς ὁποίας ἐκάστην σκάλαν ἐξέλεγοντο τὰ *Σκαλιατικά*. Ἀναφέρονται δὲ τόσα ἄλλα φόρων ὀνόματα, ὅστε τῇ ἀληθείᾳ ἀπορίας ἄξιον εἶνε πῶς ἐπήρουν εἰς τόσας ἀπαιτήσεις οἱ ἐμπορευόμενοι, ἀπαιτήσεις καμπανιστικοῦ, μεσιτικοῦ, ζυγιστικοῦ, μετρητικοῦ, παχιατικοῦ, γομαριατικοῦ, ὄψωνίου, σκαλιατικοῦ, βιγλιατικοῦ, δεκαετίας, ἀλιευτικῆς τετραμοιρίας, ζυλαχῆρου, καστρακιστίας, κατεργασίας, μαγειρίας, ἀντιναύλου, ἐξωπρασίας, κοσματικοῦ, καπηλιατικοῦ, μηχανητικοῦ, ἐργαστηριακοῦ, μεταξιατικοῦ, τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ πανίου τοῦ ἐν τῷ φόρῳ πωλουμένου, ἐπὶ δὲ καὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ σιταρίου τοῦ εἰσκαποταχθέντος ἀπαιτεῖσθαι ἀπὸ τῶν καραβίων, ἢ ἑτέρου τινὸς κεφαλαίου τῶν νῦν ἐνεργουμένων, ἢ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μελλόντων ἐπινοηθήσεσθαι!!» δηλαδὴ ἔχει ὁ Θεὸς καὶ διὰ τὸ μέλλον!!

Ὁ λιμὴν τοῦ Βουκαλέοντος ἀπέφερε καθ' ἑκάστην τετρακισχίλιας λίτρας ἀργύρου, τὰς ὁποίας ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰσαάκ ὁ Ἄγγελος εἶχε προσδιωρισμένας διὰ τὰ ἔξοδα τῆς τραπέζης του!!

ΠΟΣΑΣ ΤΡΙΧΑΣ ΕΧΟΜΕΝ

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν;

Ἄγγλος τις, ὁ δόκτωρ Ἐρασμος Οὐίλσον, μετὰ μακρᾶς καὶ ἐπιμόνου παρατηρήσεις ὠρῖσε τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ μέσον ὄρον ὑπαρχουσῶν τριχῶν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς. Ὅποιοί τινες ἦσαν οἱ ὑπολογισμοὶ του; Δέν το λέγει ὁ κ. Οὐίλσον. Μήπως ἐτίλε τριχὰ τριχὰ κεφαλὴν τινα πέρα τοῦ δέοντος πρῶτον καὶ ἀνεκτικὴν; Ἄλλὰ τί λέγω κεφαλὴν; Κεφαλᾶς καὶ κεφαλᾶς ὅλας θὰ ἐτίλεν ὁ ὑπόμονος ἄγγλος ἀφ' οὗ λέγει ὅτι εὔρε κατά μέσον ὄρον τὸν ἀριθμὸν τῶν τριχῶν. Ἡ τούναντίον ὀφείλομεν νὰ ἐνοησώμεν ὅτι χωρὶς νὰ τίλη τὰς τριχὰς ἐμέτρησεν αὐτὰς συνάπτων καὶ ἀποχωρίζων κατὰ

1. Ἐπισημασμένη ἔστι: Κωνσταντινικὸν τὸ νόμισμα τοῦ Σ. Ἰωάννου.

μικρὰς δεσμίδας; Τίς οἶδεν. Ὅπως δὴποτε τοῦτο ἡμεῖς γινώσκωμεν, ὅτι ὁ δόκτωρ Ἐρασμος Οὐίλσον μετὰ μακρᾶς καὶ ἐνδελεχεῖς παρατηρήσεις κατώρθωσε νὰ ὄρῃσῃ κατὰ μέσον ὄρον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς ὑπαρχουσῶν τριχῶν. Ὑπολογίζει λοιπὸν ὁ σοφὸς δόκτωρ ὅτι «ἡ κεφαλὴ καθ' ἑκάστον τετραγωνικὸν δάκτυλον περιέχει 1066 τριχὰς.» Ὅθεν τῆς ὅλης κεφαλῆς ἐχούσης ἔκτασιν 120 περίπου τετραγωνικῶν δακτύλων, αἱ ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχουσαι τριχὰς εἶνε 127,920 κατὰ μέσον ὄρον!

Ἄλλ' ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ποιήσωμεν παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, ὃν βεβαίως οὐδόλως ἀναλαμβάνομεν νὰ ἐξακριβώσωμεν καὶ ἐξετάσαντες ἀποδείξωμεν τὸ γνήσιον αὐτοῦ. Προφανῶς ὁ κ. Οὐίλσον δὲν ἄξιον ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ἐκείνους, (εἰς οὓς συγκαταλέγεται καὶ ὁ γράφων τὰς γραμμάς ταύτας), ὅτινες πάσχουσιν ὑπὸ φαλακρότητος. Λυπηρὸν δὲ ὅτι ὁ σοφὸς ἀνὴρ δὲν διήρσεν τὰ ἀπεψλωμένα κρανία εἰς πολὺν κατηγόριαν. Ἄ ὅτι τότε θὰ ἤδυνάμεθα νὰ ὄρῃσωμεν πότε ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ λέγηται φαλακρός. Καὶ δὲν εἶνε καὶ εὐκολον τοῦτο, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐπομένου γνωστοτάτου σοφιστικοῦ συλλογισμοῦ. Τουτέστι ὑποθέτω ὅτι ἔχετε καὶ τὰς 127,920 τριχὰς σας· ἐάν ἐγὼ ἀποσπάσω μίαν τῶν τριχῶν σας τούτων θὰ γείνητε φαλακρός; Ὁχι· βεβαίως. Ἄλλ' ἐάν ἀποσπάσω καὶ δευτέραν; Πάλιν ὄχι, διότι οὐδεὶς εὐφρονῶν θὰ εἶπη ὅτι ἡ ἔλλειψις μιᾶς τριχῆς καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον φαλακρόν. Οὕτω δὲ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν, ἕως οὗ ἀποσπασθῇ καὶ ἡ τελευταία θριξὶς τῆς κεφαλῆς σας καὶ ὅμως νὰ μὴ δύναται τις νὰ σας ἀποκαλέσῃ φαλακρόν!

Ἐτέρα παράτησις. Εἰσὶ τινες χῶραι, ἐν αἷς αἱ γυναῖκες μὴ εὐχαριστοῦμεναι εἰς τὸν στολισμὸν ὃν ἡ φύσις ταῖς ἔδωκε, καταφοροτοῖσι τὴν κεφαλὴν των διὰ κόμης ξένης. Βεβαίως δὲ ὅτι ἐν ταῖς χῶραις ταύταις τὸ ἐμπόριον τῶν τριχῶν εἶνε ἀξιολογώτατον. Μήπως ὁ κύριος Οὐίλσον ἐποίησε τὰ πειράματά του ἐπὶ τοιαύτων κρανίων!

Οἱ παλαιοὶ Φεράγχοι ὁσάκις ὑπέσχοντό τι ἀπέσπων τριχὰ τῆς κεφαλῆς των καὶ τὴν ἔδιδον εἰς δαίμα τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῆς ὑποσχέσεώς των. Διηγούνται δὲ ὅτι ἅγιός τις ἦλθέ ποτε εἰς τὴν αὐτὴν Χλωδῶβικου τοῦ βασιλέως τῶν Φεράγων, ὅστις ἀποσπάσας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του τριχὰ, ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν ἅγιον ὡς τεκμήριον τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπολήψεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ του, κελύσας ταῦτοχρόνως τοὺς αὐλοῦσους του ἵνα ποιήσωσι τὸ αὐτό, ὅστε ὁ ἅγιος ἐπανῆλθεν οἴκαδε φέρων φορτίον ὄλον τριχῶν καὶ χαίρων ἐπὶ τῇ δεξιῶσι καὶ τῇ ἐξαιρέτῳ τιμῇ ἧς ἔτυχε παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ

τῆς θεραπείας αὐτοῦ. Πρὸς δὲ τούτοις διηγούνται ὅτι πᾶς ἰκέτης ἀποσπῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του τριχὰ μίαν ἔδιδεν αὐτὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον οὗ τὴν εὐνοίαν ἐθήρσει. Βεβαίως δὲ ὄντος ὅτι ἐν τισὶ χῶραις οἱ ζητούντες καὶ ἰκετεύοντες εἶνε πλείστοι ὄσοι, δὲν νομίζετε εὐτυχίαν ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ ἔθιμον τοῦ ἀποσπᾶν καὶ μίαν τριχὰ ἀνά πᾶσαν ἐπίσκεψιν, διότι οὕτω θὰ ἤλαττοῦτο πάρα πολὺ ὁ τοῦ κατὰ μέσον ὄρου ἀριθμὸς 127,920, δι' οὗ ὁ σοφὸς Ἐρασμος Οὐίλσον τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἐπρόκλισε τὴν στατιστικὴν ἐπιστήμην;

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Πρὸς τὸν κ. Συντάκτην τῆς Ἐστίας.

Ἐν τῇ βιογραφίᾳ Ἀθανασίου Παλίδας, τῇ ἐν ἀρ. 167 τῆς Ἐστίας ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Δ. Κρίνου δημοσιευθείσῃ, σημειοῦται ὅτι τὸ εἰς αὐτὸν ἀπονεμηθὲν τῇ ἐσ' Ἰουνίου τοῦ ἀκαδημαϊκῶν πτυχίον, καὶ παρὰ τῷ βιογράφῳ αὐτοῦ σωζόμενον, εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ ἐξεδόθη ἐπὶ ἀρχοντος τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας τοῦ λόρδου Γουίλφορδου.

Τὸ ἔτος 1825 ἦν πράγματι τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, ὡς καὶ ἐξ ἀπομνημονεύματος αὐτοῦ τοῦ βιογραφομένου ἀναφέρεται, ὅτι κατ' αὐτὸ παρεκλήθη παρὰ τοῦ ἀρχοντος διὰ τοῦ γραμματέως Λουσιαννοῦ ὅπως ἀναδειχθῇ διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας καὶ τοιοῦτος ἀνηγορεύθη. Ἄλλ' ὁ Ἀθ. Παλίδας οὐκ ἦν ὁ μόνος δι' ἀκαδημαϊκοῦ πτυχίου τιμηθεὶς ἐπὶ τῆς ἀρχοντίας τοῦ ἀειμνήστου Γουίλφορδου, θανόντος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας.

Ἐν ἀρ. 335 ἀπὸ 29 Μαΐου 1824 τῆς Ἐπισήμου Ἐφημερίδος τοῦ Ἰονίου Κράτους περιγράφονται λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ἐν Κερκύρα Ἰδρυσιν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, καὶ ἰδίως ἡ λαμπρὰ τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων αὐτῆς, καθ' ἣν καὶ οἱ πρῶτοι ἀνηγορεύθησαν στεφανωθέντες καὶ πτυχίον λαβόντες θεολογίας, νομικῆς ἢ φιλοσοφίας. Ἐκ τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης τῆς Κυβερνήσεως τὰ κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν τελετὴν ἀκριβῶς ἐξετέθησαν ἐν τῇ ὑπὸ Ἀνδρέου Μ. Ἰδρωμένου διατριβῇ «περὶ τῆς ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς Ἑρετοὺς ὑποταγῆς μέχρι τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως (1386-1864)», ἥτις ἐν τῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ Παρρασῶ ἀναγνωσθεῖσα τὴν 19 Νοεμβρίου 1872 κατεχωρίσθη ἐν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολόγιῳ Εἰρ. Ἀσωπίου τοῦ 1874 ἔτους. Ἴδου πῶς τὰ κατὰ τὴν ἀξιωματικὸν ἐκείνην ἡμέραν ἐν αὐτῇ ἐξιστοροῦνται, ἀπαραλλάκτως ὡς ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως περιγράφονται.

«ὑπὸ αἰσθήματος βαθυτάτης εὐλαβείας καταλαμβάνομεθα νοερώς παριστάμενοι εἰς τὴν ἐ-

πισημοτάτην εκείνην τελετήν, ἣτις ἐσήμανε τὴν ἐπιστροφήν τῶν Μουσῶν εἰς τὰς ἀρχαίας ἐστίας, καὶ τῶν γραμμάτων τὴν ἀναγέννησιν ἐν Ἑλλάδι. Εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν τοῦ ἐν τῷ παλαιῷ φρουρίῳ παλατίου, ἔνθα εἶχον συνέλθει ἀπὸ πρῶτας ἅπαντες οἱ ἐν τέλει καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν πολιτῶν, προπορευομένων τριῶν βράβδουχων, ὧν ὁ πρῶτος εἶχεν ἐπὶ τῆς βράβδου χρυσοτευκτον γλαυκά, σύμβολον τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, εἰσέρχονται οἱ καθηγηταὶ τῶν τεσσάρων σχολῶν, καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ ἄρχων τῆς Ἀκαδημίας, οὗς ἀρχαιοπρεπῶς περιβέβλημένους ὑπεδέξατο ἐνθουσιῶν τὸ παρεστῶς πλῆθος (περιγραφή τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἱματισμοῦ). . . . Τὴν ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον συγκροτησάντων τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν ἤδη πανεπιστημιακῶν δίπλωμα ἐχόντων Ἀθανασίου Πολίτου καὶ Χριστοφόρου Φιλιπτά, εἰσήχθησαν διαδοχικῶς ὑπὸ τοῦ κοσμητοροῦ καὶ ἐστέφθησαν ἐπὶ θεολογίᾳ μὲν οἱ αἰδ. Ἄνδρ. Ἰδρωμένος καὶ Θεόκλ. Φαρμακίδης, ἐπὶ νομικῇ δὲ ὁ Σκῶτος Φραγκ. Βέλφουρ, καὶ ἐπὶ φιλοσοφίᾳ ὁ Ἰω. Καρανδηνός, ὁ Κωνσ. Ἀσώπιος, ὁ Νικ. Πίγκολης, ὁ Ἰάκ. Λουσινιαδὸς καὶ ὁ Γεώρ. Ἰωαννίδης. Μεθ' ὃ ὁ Χριστόφ. Φιλιπτάς ἀπήγγειλε λόγον, ἐν ᾧ εὐστόχως ἐξῆρε τὸ αἶσιον τῆς ἡμέρας μετὰ τοσοῦτων αἰῶνων περιπετειᾶς καὶ ἐθνικὰ δυστυχίματα. Ἐπευφήμησεν ἡ ὀμήγυρις, καὶ τῇ προσκλήσει τοῦ ἄρχοντος οἱ πάντες μετέβησαν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναόν, ἔνθα δοξολογίας γενομένης ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου ὁ Σ. Μητροπολίτης Κερκύρας Μακάριος κατὰλληλον ἀπήγγειλεν εὐχὴν καὶ κυλόγησε τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας.»

Ἐν Κερκύρα, τῇ 20 Μαρτίου 1879.

ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Υ. Γ. Παρὰ τῷ ἐπιστέλλοντι σωζομένου τοῦ πρώτου τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας διπλώματος ἐπισυνάπτεται τὸ ἀντίγραφον.

Ἄγαθὴ τύχη
ΙΟΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

ΓΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ'.

Βασιλικοῦ Ἀρμοσίου Ὑψηλοτ. Προέδρ. τῆς Βουλῆς
Φεδερικῶν Ἀδάμ Μαρίνου Βέγια

Ἀρχοντος τῆς Ἀκαδημίας
ΦΕΔΕΡΙΚΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΓΓΙΑΦΟΡΑ

Δέδονται τῷ Ἀρχοντι καὶ τῷ Συνεδρίῳ τῆς Ἀκαδημίας τὸν αἰδεσιμώτατον ἱερέα Ἀνδρέαν Ἰδρωμένον, ἐπειδὴ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐγένετο, καὶ προθύμως καὶ φιλοτίμως ἐν τῷ δημοσίῳ τῆς Κερκύρας Γυμνασίῳ ἐν ἐπὶ εἰκόσιν ἔτη τοὺς νέους διετέλεσε διδάσκων, στεφανῶσαι αὐτὸν τῷ τῆς Θεολογίας στεφάνῳ κατὰ τὸν Νόμον, δοῦναι δ' αὐτῷ τὸ δίπλωμα τὸ δε τῇ σφραγίδι τῆς Ἀκαδημίας ἐσφραγισμένον.

Κερκύρα, ἔτους Σωτηρίου ΔΩΚΔ' Μαΐου κθ'.

ΓΓΙΑΦΟΡΑ (ἄρχων) Ἰάκωβος Λουσινιαδὸς

Ἀρχιγραμματεὺς.

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ, ΨΥΧΗ

Ὅλως ἐσφαλμένως μεταχειρίζονται τινὲς τὴν λέξιν χρυσαλλίδα, ἀντὶ ψυχῆς, διὰ τὸ τέλειον λεπιδόπτερον ἔντομον, τὸ κοινῶς καλούμενον πεταλοῦδα (papillon). Δέον νὰ περιστέλληται τοιαύτη κατάχρησις καὶ νὰ ὀρίσθῃ ἀπαξ διὰ παντός ἡ ἐπιστημονικὴ ὀνοματολογία αὕτη, ἀφοῦ μάλιστα ἔχομεν πρὸς τοῦτο ἀλλανθαστον ὀδηγὸν τὸν ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΝ αὐτὸν, ὅστις, ἐν τῇ Περὶ ζῶων ἱστορ. V, 17, 4 περιγράφει σαφέστατα τὰς μεταμορφώσεις τῶν λεπιδόπτέρων ἔντομων οὕτω: «Γίνονται δὲ αἱ μὲν καλούμεναι ψυχῆαι ἐκ τῶν κάμπων· αἱ δὲ γίνονται ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν χλωρῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς βράβδου, ἣν καλοῦσιν τινες κράμβην, πρῶτον μὲν ἔλαττον κέγχρου, εἶτα μικροὶ σκώληκες ἀξάνομενοι, ἔπειτα ἐν τρισὶν ἡμέραις κάμπαι μικραὶ, μετὰ δὲ ταῦτα αὐξηθεῖσαι ἀκινήτουσι καὶ μεταβάλλουσι τὴν μορφήν, καὶ καλοῦνται χρυσαλλίδες, καὶ σκληρὸν ἔχουσι τὸ κέλυφος, ἀπτομένου δὲ κινουῦνται. Προσέχονται δὲ πόροις ἀραχνιώδεσιν, οὔτε στόμα ἔχουσαι οὔτε ἄλλο τῶν μορίων διάδηλον οὐδὲν· χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος περιβήγγυνται τὸ κέλυφος καὶ ἐκπέτεται ἐξ αὐτῶν πτερωτὰ ζῶα, ἃς καλοῦμεν ΨΥΧΑΣ.» Ὅθεν λοιπόν:

σκώληξ—σκωληχι—κάμπη μικρὰ—vers.
κάμπη—σκωληχι—chenille ou larve—raupe (γερμανιστί).
χρυσαλλίς—κουκουλί—νυλὶ (εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος)—cocoon—puppe (γερμανιστί).
ψυχή—πεταλοῦδα—τέλειον λεπιδόπτερον—papillon—schmetterling (γερμανιστί)—butterfly (ἀγγλιστί).
Ἐν Ἀθήναις, Ἀπρίλιος 1879. ΧΕΛΔΡΑΪΧ.

ΣΦΥΓΜΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ἡ «Ἐπιστημονικὴ Ἀνταπόκρισις» περιέχει περιεργον σύγκρισιν τῆς κινήσεως τοῦ αἵματος τῶν διαφόρων ζώων. Παράδοξον δ' ὄντως εἶνε καὶ πολλὰς περὶ τοῦ πράγματος σκέψεις ἠδύνατο νὰ κάμῃ τις βλέπων ὅτι ἐν τῇ κλίμακι ταύτῃ κατέχει τὴν πρώτην τάξιν ὁ γύψ, ἐν ᾧ ὁ ἐλέφας οὐδὲ κἂν ὑπάρχει κατατεταγμένος. Ἰδοὺ δὲ ὁ κατάλογος·

Γύψ 150 σφύξεις κατὰ λεπτόν.—Ὄρνις 140.—Γαῖνα 132.—Ποντικὸς 120.—Χὴν 110.—Ἀετὸς 100.—Τίγρις 96.—Βάτραχος 80.—Ψυχὴ (πεταλοῦδα) 60.—Καραβίς 60.—Πίθηκος 48.—Λύκος 45.—Ὄνος 42.—Ἴππος 40.—Ἄρκτος 38.—Κάμπη 36.

Μεγάλα τε καὶ μικρὰ, εἴτε ἄγρια εἴτε κατοικίδια, συγκαταλέγονται ἄνευ τινος τάξεως καὶ πρωτεῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ, ὁ δὲ ἄνθρωπος ὀφείλει ἐνίοτε νὰ ὑποχωρῇ καὶ πρὸ τῶν ἥκιστα ἐπιβλαβῶν ζώων. Κ^ς Ε^{**}

ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ

Οἱ ἀναγινώσκοντες περιγραφὰς περιηγητῶν καὶ μυθιστοριογράφων μαθηθῶσιν οὐχὶ σπανίως πράγματα ἀπίθανα ἢ καὶ ὄλως ἀντικείμενα εἰς τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ τὸ λέγειν τῶν εὐφαντάστων τούτων ἀνθρώπων « . . . τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῷ πελάγει ἀνυψοῦνται εἰς φοβερὸν ὕψος. Ἐγείρονται ὡς βουνὰ ὑπεράνω τοῦ εὐθραύστου πλοίου ὡς νὰ θέλωσι νὰ το κατασφραγίσωσι καὶ νὰ το ἐξαφανίσωσι.» Ἄλλ' εἰξεύρετε, ὅμως, φίλοι ἀναγνώσταί, τί ἐξάγεται ἐκ τῶν νεώτατα γενομένων καὶ ἀκριβεστάτων παρατηρήσεων; ὅτι « . . . τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῷ πελάγει οὐδέποτε ὑψοῦνται πλέον τῶν 6, 7 ἢ τὸ πολὺ 8 μέτρων.» Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια, ἣτις βεβαίως θὰ ἐλαττώσῃ πολὺ τὸν φόβον ὃν αἰσθάνεσθε ἀναγινώσκοντες περιγραφὰς τινὰς καὶ μυθιστορήματα. **

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ διάσημος ἀγγλὸς ἠθοποιὸς Garrick ἀφ' οὗ ἀπέκτησε φήμην καὶ πλοῦτη, ἀπεχώρησεν εἰς τινὰ ἐξοχὴν ἐξω τοῦ Λονδίνου ζῶν ἡσύχως. Ἡμέραν τινὰ ἐπεσκεπθῆ αὐτὸν ὁ λόρδος Littleton καὶ τῷ εἶπε·

— Δὲν ἐσκέφθης ποτὲ νὰ ἐκλεχθῆς μέλος τοῦ Κοινοβουλίου;

Ὁ δὲ Garrick ἀπεκρίθη διὰ στίχων, ὧν ἰδοὺ ἡ μετάφρασις:

Τίς ἰγὼ νὰ γείνω μέλος! τίνος; τοῦ Κοινοβουλίου! νέον στάδιον νάρχισω εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου;
Ὅχι, μὰ τὰ λάχα νὰ μου, τὸν χλωρὸν μου τοῦτον (πλοῦτον, καὶ τὴν φίλην σύζυγόν μου δὲν το κάμνω τὸ τοιοῦτον) τρέμω μὴ τὸ νέον τοῦτο θέατρον γενῇ αἰτία πρόσωπον μωροῦ νὰ παίξω τώρα εἰς τὰ γηρατεῖα.

Ματαιόφρων τις ἔλεγε· Γελῶ μὲ ὄσους μὲ νομίζουσι γελοῖον.

— Μὰ τότε λοιπόν, φίλε μου, εἶπέ τις, σὺ πρέπει νὰ γελᾷς συχνότατα.

Γνώμη καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς
ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγιοῦ.]

129.

Ἐνίοτε ἀρκεῖ ἡ σκαιότης πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐκ πολυτρόπου ἀνθρώπου ἀπάτης.

130.

Τοῦ χῆτρακρος ἡ μαλακία ἐλάττωμα εἶναι ἀδιόρθωτον.

131.

Τὸ ἐλάχιστον ἐλάττωμα τῶν εἰς ἔρωτας ἐκδότην γυναικῶν εἶναι αὐτὸς ὁ ἔρωσ.

132.

Εὐκολώτερον ἐν τοῖς ἄλλοτριῶσι, δυσκολώτερον δὲ ἐν τοῖς ἰδίῳ αὐτοῦ πράγμασιν ὁ ἄνθρωπος φέρεται συντεῶς.

Καλὸν εἶναι μίμημα μόνον τὸ μὴ ἀποκρύπτον τὰ γελοιῶδες κακοῦ πρωτοτύπου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Φυλάττου ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ταύρου, ἀπὸ τὰ ὀπίσθεν τοῦ ἡμιόνου καὶ πανταχόθεν ἀπὸ τὸν καλόγερρον.

* Ἄν εἶχαμεν ψωμί, κρέας καὶ κρομμύδια, ἡ γειτόνισσα μᾶς ἐδάνειζε χύτραν.

Τὸ μῆλον τὸ σάπιον σαπίζει τὰ γερά. (Ἰσπανικαὶ παροιμίαι).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

« Δύο μαχομένων ὁ τρίτος κερδαίνει.» Τὸ λόγιον τοῦτο ἀπεδείχθη πειραματικῶς ἐν Ἀμερικῇ κατ' αὐτάς, κατὰ τινὰ ἐφημερίδα τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου.

Διαγωνισμὸς εὐμορφίας ἐτελεῖτο ἐν Μοντάνα καὶ ἐπιτροπὴ ἐυελεε νὰ ἐπιτελέσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Πάριδος ἐν τινι χορῷ, ἔνθα ὤρισθη νὰ προσέλθωσιν αἱ διαγωνισθησόμεναι νεάνιδες. Γενομένης ἐπιμελοῦς ἐρεύνης δύο ἐκρίθησαν αἱ κάλλισταί, ὧν ἡ μὲν ἦτο ξανθὴ, ἡ δὲ μελαγχροινὴ. Καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀμνημονοῦσα ἠγγόει τοῦ νὰ κλίνῃ. Αἱ δύο εὐμορφόταται ἀντίπαλοι καταληφθεῖσαι ὑπὸ ἀντιζηλίας ἤρξαντο ἐξελεγγουσαι καὶ ἐπικρίνουσαι ἀλλήλας. Αἱ ἐπικρίσεις ἐξερθεῖσαν τὰς δύο νεάνιδας καὶ αἱ ὑποψήφιοι καλλοναὶ συνεπλάκησαν, ἐξερρίψωσαν τὰς τρίγας τῆς κεφαλῆς των καὶ ἐδάρησαν γενναϊότατα. Μετὰ πολλοῦ κόπου κατώρθωσαν οἱ παρεστῶτες νὰ τὰς ἀποχωρήσωσι καὶ τότε εἶδον θέαμα ἐλειονόν. Τῆς μὲν ξανθῆς τὸ πρόσωπον ἦτο κατεσπαραγμένον ὡς ἐάν διήλθε διὰ μέσου ἀκανθῶν, τῆς δὲ μελαγχροινῆς ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς ἦτο ἡμικλειστός καὶ τὸ πρόσωπον μεστὸν μολώπων. Τὸ ἥρωϊκὸν τοῦτο ἐπεισόδιον ἔσωσε τὴν ἐπιτροπὴν ἀπὸ τῆς πιεζούσης αὐτὴν ἀμνηχανίας, διότι οὐδετέρα τῶν ἀντιπάλων ἦτο πλέον εὐμορφος, τὰ γρονθοκοπήματα καὶ οἱ ὄνυχες εἶχον ἀφανίσει τὴν διαγωνιζομένην καλλονὴν, τὸ δὲ γέρας τῆς εὐμορφίας ἀπενεμήθη εἰς τρίτην τινὰ νεάνίδα. Τί ὁ μῦθος δηλοῖ εἶν' εὐνόητον καὶ περιττὸν νὰ γραφῇ.

Ἐφημερίς τις μᾶς γνωστοποιεῖ, γράφει ὁ «Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ», ὅτι ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Ἀμερικῆς κατασκευάζονται καθ' ἑκάστην ὑπὸ τινος μεγάλου ἐργοστασίου ψευδῆ αὐγά, καὶ πωλοῦνται πρὸς τοὺς θέλοντας πάντοτε εὐθηνὰ πράγματα, ἂν καὶ δὲν εἶναι νόστιμα.

Περιγράφει δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς. Τὸ λεύκωμα ἀπομιμουῦνται διὰ τῆς σμίξεως θείου καὶ ἀνθρακος καὶ πάχους, τὸ ὁποῖον προμηθεύονται ἀπὸ τὰ κρεοπωλεῖα, μετὰ τινος γλοιώδους ὕλης. Ὁ κρόκος συντίθεται ἀπὸ αἷμα, φωσφο-

ρούχον τίτανον, και μαγνησίαν, χλωρούχον αμυονίαν και ὀξέα τινά' και χρωματίζεται με χρῶμά τι κίτρινον. Τὸ κέλυφος κατασκευάζεται ἀπὸ τίτανον διαφόρων εἰδῶν με ὀλίγον ὀξειδίου τοῦ σιδήρου, και γίνεταί διὰ καταλλήλων τύπων εἰς τὰ ἀπαιτούμενα σχήματα. Εἰς ταῦτα τὰ κέλυφον, διὰ λεπτῆς ἐν τῷ μικρῷ ἄκρῳ τρύπας, εἰσάγεται τὸ τεγνυτὸν λεύκωμα, τὸ ὁποῖον ἐξαπλοῦται εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἐπιφάνειαν τοῦ κελύφους και προσκολλάται. Ἐπειτα εἰσβάλλεται ἡ ἀνάλογος τοῦ κρόκου ποσότης, ὃ δὲ ἀπομένον τόπος πληροῦται διὰ τοῦ αὐτοῦ λευκώματος και ἡ ὀπὴ κλείεται με λιθοκόλλαν, δὲν ἀπολείπεται δὲ ἄλλο τι εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀγοραστὰς εἰμὴ τὸ θάρρος νὰ τὰ φάγωσιν!

Ἐν Ἀμερικῇ ἐλύθη πρό τινας χρόνους τὸ ζήτημα τῆς θερμάνσεως δλοκλήρου πόλεως διὰ μιᾶς μόνης κεντρικῆς ἐστίας, μεταβιβαζούσης τὴν θερμότητα δι' ἀτμῶν διαχωσμένων καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ὡς τὸ φωταερίον διὰ σωλήνων. Ἐν Μιγισάνη ἡ μέθοδος αὕτη ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν. Ἐν δὲ Νέα Ἰόρκη Ἐταιρία τις ἔλαβεν ἐπ' ἐσχάτων τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς θερμαγωγῶν σωλήνων διὰ τῶν ὁδῶν, καταθέσασα ἐγγύησιν 250,000 φράγκων ὡς ἐγγύησον περὶ τῆς ἐπανορθώσεως τοῦ λιθοστρώτου' ἀνέλαβε δὲ νὰ θερμάνῃ πάντα τὰ δημόσια κτίρια εἰς τιμὴν κατὰ τὸ τρίτον μικροτέραν τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὴν συνήθη θέρμανσιν. Ἐπιπλέον δὲ θὰ προμηθεύῃ ἐν καιρῷ χιονώδει μηχανὰς ἀτμοκινήτους ἀναλυούσας ἐν ἀκαρεῖ τὴν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς χιόνα.

Ἡλούσιος Ἀμερικανὸς (σὺν Ἐδουάρδῳ Τράμπ) ἀποθανὼν κατέλιπε κληροδότημα παράξενον και πρωτάκουστον. Ἐν τῇ διαθήκῃ ἀναφέρεται ῥητῶς ὅτι ἐν ἑκατομμύριον ταλλήρων ὀρίζεται εἰς ἴδρυσιν και συντήρησιν γηροκομείου. . . ἵππων. Παραγγέλλει δὲ ὁ διαθέτης ὅτι ἐν τῷ γηροκομείῳ τούτῳ ὀφείλουσιν οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης νὰ περιθάλψωσι πρώτους πάντων τοὺς ἵππους του, οὐκ ὀλίγους ὄντας, και νὰ τοὺς περιποιῶνται μετὰ πάσης ἐπιμελείας μέχρι τῆς τελευτῆς των. Τὸ ἵπποκομεῖον τοῦτο θὰ περιλαμβάνῃ πεντήκοντα περίπου κλίνας, ἠθέλωμεν νὰ εἴπωμεν φάτνας, θὰ εἰσάγωνται δὲ εἰς αὐτὸ πάντες οἱ ἔνεκα γῆρας ἀνίκανοι εἰς ἐργασίαν ἵπποι, οἱ ἀπόμαχοι, και καθ' ὅλου οἱ ἔχοντες καλὰ συστατικά ὅτι ὑπερέτησαν πιστῶς και μακρὸν χρόνον. Προσέτι δὲ εἰς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς θελήσεώς του ὁ διαθέτης καταλείπει ἐπίτηδες κεφάλαια, δι' ὧν νὰ ἀγοράζονται πᾶς ἵππος ἀχρηστος, διὰ τῆς ποσότητος ἢν τυχὸν ἤθελον δώσει οἱ ἔχοντες ἐπάγγελμα τὸ νὰ ἀγοράζωσι τοιοῦτους ἵππους και ἐκδέρνοντες αὐτοὺς νὰ πωλῶσι τὴν δορὰν των. Ἡ Ἐταιρία ἡ προστάτις τῶν ζῶων θὰ ἐκαυχᾶτο ἐν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς εἶχε τοιοῦτόν τινα οἶ-

κτίριμονα ἄνδρα. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος περὶ οὗ ὁ λόγος δὲν ἦτο μέλος τῆς εὐεργετικῆς ταύτης Ἐταιρίας.

Ἡ γραφὴ τοῦ πρό τινων ἐτῶν ἀποθανόντος γνωστοῦ γάλλου ἐπιφυλλιδογράφου Ἰουλίου Ζανέν (Jules Janin) ἦτο δυσανάγνωστος ἡ μάλλον εἰπεῖν ἀδύνατον νὰ ἀναγνωσθῇ. Ὁ Ἀλφόνσος Κάρ διηγεῖται ἐν τινι τῶν μυθιστοριῶν του τὰ ἐξῆς: «Ἐλαβον ἐπιστολὴν τοῦ ἀγαπητοῦ μοι Ζανέν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθηκν νὰ τὴν ἀναγνώσω κατ' οὐδένα τρόπον. Προσείνω λοιπὸν ἀξίαν λόγου ἀμοιβὴν εἰς τὸν δυνηθησόμενον νὰ τὴν ἀναγνώσῃ. Σημειωτέον δ' ὅτι τοῦ ἀγῶνος τούτου δὲν ἀποκλείεται οὐδὲ αὐτὸς ὁ Ἰούλιος Ζανέν.»

Ὁ ἀριθμὸς τῶν προβάτων ὄλου τοῦ κόσμου ὑπολογίζεται περὶ τὰ 500 ἑκατομμύρια.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἄν δύναται τις οὔτε εὐδαιμονίαν νὰ ἔχῃ, ὅταν ὁ στόμαχος αὐτοῦ δὲν λειτουργῇ κανονικῶς. Ἀλλὰ πῶς δύναμαι, ἴσως ἐρωτήσῃ ὁ ἀναγνώστης, ν' ἀποφανθῶ ἂν ἡ ἀσθένεια ὑπ' ἧς πάσχω εἶναι πραγματικὴ ἢ φαντασιώδης; Ὄπως δὴποτε, ἤθελον ἀπαντήσῃ, πρῶτον πρόσεξε τὸν στόμαχόν σου και εἶτα ἰδὲ τὴν γλῶσσάν σου. Τί διακρίνει ὁ ἱατρός ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῆς γλώσσης; Πάμπολλα πράγματα. Ἡ γλῶσσα ἐπιηράζεται ἐκ πάσης τροφῆς πνευματικῆς ἢ σωματικῆς, και εἰδικώτερον ἐκ τῆς κατάστασεως τοῦ στομάχου. Τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας λεπτόν ἐκεῖνο ὑπόλευκον στρώμα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδείκνυσι δυσπεψίαν. Διςσχασμένη γλῶσσα δηλοῖ ὅτι ὁ στόμαχος εὐρίσκειται ἐν ἀνωμαλίῳ καταστάσει. Κίτρινα γλῶσσα ἐμφανίζει χολάς. Ἡ ἔχουσα πυκνὸν και τραχὺ στρώμα μαρτυρεῖ προηγηθείσας καταχρήσεις. Ἄν εὐχῶμαι τοῖς φίλοις μου τοιούτης γλώσσης, διότι εἰλικρινῶς πιστεύω, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πραγματικὴν εὐεξίαν δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ ὁ μὴ τηρῶν «τοὺς π.δας του θερμοῦς, τὴν κεφαλήν του ψυχρὰν και τὴν γλῶσσάν του καθαρὰν.»

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Διὰ τῆς ἐξῆς παρασκευῆς ἀποβάνει εὐληπτον τὸ λίδι τῆς μουρούνας (ἔλαιον τοῦ ὀνίσκου). Εἰς ἔλαιον τοῦ ὀνίσκου (ἑνὸς κοχλιαίου τῆς σούπας) μίγνυται κρόκος ὡσὺ εἰς τὸ μίγμα προστίθενται σταγόνες τινὲς ἀρωματικῶν οἶνοπνευματώδους ὑγροῦ, εἶτα ἐπιχέεται ἡμισυ ποτήριον ὕδατος και προστίθεται ἀρκούσα ποσότης σκχάρου. Τὸ μίγμα οὐδεμίαν κέκτηται γυθῶν ἢ ὀσμὴν κακὴν και λίαν εὐχερῶς ὑπὸ τῶν ἀρρώστων λαμβάνεται.